

Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών
Σπουδών στη Διοίκηση Επιχειρήσεων (ΜΒΑ)

Η προστασία των προσωπικών δεδομένων στις εργασιακές σχέσεις

ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΟΥ ΙΣΜΗΝΗ MBX18015
ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΤΖΙΩΝΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Πίνακας περιεχομένων

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	3
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	4
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
1. ΔΙΕΘΝΕΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	6
2.1 ΝΟΜΟΘΕΣΙΕΣ «ΠΡΩΤΗΣ ΓΕΝΙΑΣ»	6
2.1.1 Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα δικαιώματα του ανθρώπου (ΕΣΔΑ) 1950.....	6
2.1.2 Κατευθυντήριες Αρχές για την προστασία της ιδιωτικότητας και τις διασυνοριακές ροές προσωπικών δεδομένων (ΟΟΣΑ) 1980	7
2.1.3 Συμβούλιο της Ευρώπης, Σύμβαση 108/1981	7
2.2 ΝΟΜΟΘΕΣΙΕΣ «ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΓΕΝΙΑΣ»	8
2.2.1 Οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1995 για την προστασία των ατόμων σε σχέση με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων και για την ελεύθερη διακίνηση τέτοιων δεδομένων	8
2.2.2 Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΧΘΕΕ).....	9
2.2.3 Γνώμη 2/2017 της Ομάδας Εργασίας του άρθρου 29 για την προστασία δεδομένων.....	9
2.2.4 Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και για την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (ΓΚΠΔ)	9
3. ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	11
3.1 ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ.....	11
3.2 ΑΣΤΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ	12
3.3 ΠΟΙΝΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ.....	12
3.4 ΝΟΜΟΙ.....	13
3.4.1 Νόμος 2472/1997 για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα	13
3.4.2 Νόμος 3144/2003 Κοινωνικός διάλογος για την προώθηση της απασχόλησης και την κοινωνική προστασία.....	14
3.4.3 Νόμος 3471/2006 Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών	14
3.4.4 Νόμος 3917/2011 Διατήρηση δεδομένων που παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία σε συνάρτηση με την παροχή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ε επικοινωνιών ή δημόσιων δικτύων επικοινωνιών, χρήση συστημάτων επιτήρησης με τη λήψη ή καταγραφή ήχου ή εικόνας σε δημόσιους χώρους και συναφείς διατάξεις.....	15
3.4.5 Νόμος 4624/2019 Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων	

έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις	15
4. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΣΤΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	16
4.1 Συμφέροντα των εργοδοτών που εξυπηρετούνται από την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων και επιτήρηση των εργαζομένων	16
4.2 Συμφέροντα των εργαζομένων που απειλούνται από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και από την επιτήρηση	17
4.3 Στάθμιση αντικρουόμενων συμφερόντων	18
5. ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ	19
5.1 Αρχές που διέπουν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα	19
5.2 Νομιμότητα της επεξεργασίας	21
5.3 Δικαιώματα εργαζομένων	23
5.4 Η ευθύνη του εργοδότη	27
5.4.1 Οι ποινικές κυρώσεις	31
5.4.2 Οι διοικητικές κυρώσεις	31
6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	33
7. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	34

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην σημερινή εποχή με την πληθώρα των τεχνολογικών εξελίξεων και των πληροφοριών τίθεται το μεγάλο θέμα της προστασίας των προσωπικών πληροφοριών του ατόμου. Αυτές οι πληροφορίες περιέχουν από απλά δεδομένα για το άτομο, όπως η ημερομηνία γέννησης, το φύλο κλπ., μέχρι ευαίσθητα δεδομένα από τα δεδομένα υγείας, τις σεξουαλικές προτιμήσεις, τις θρησκευτικές πεποιθήσεις. Λογικό είναι αυτά τα δεδομένα να μην θέλουν τα άτομα να δημοσιοποιηθούν, πόσο μάλλον στο χώρο εργασίας που εκεί μπορεί η αποκάλυψη κάποιων τέτοιων στοιχείων να προκαλέσει ακόμα και την απόλυση του ατόμου. Παρακάτω παραθέτουμε τους περιορισμούς για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στις εργασιακές σχέσεις και τα αντίστοιχα νομοθετήματα που προασπίζουν αυτό το δικαίωμα.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Αρχικά θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Τζιώνα Ιωάννη για την καθοδήγηση, την βοήθεια και την άμεση ανταπόκριση σε όλη την διάρκεια της συγγραφής της παρούσας εργασίας.

Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένεια μου για την στήριξη σε αυτή την δύσκολη προσπάθεια, τα παιδιά μου για την υπομονή και την ανοχή που έδειξαν στις πολύωρες απουσίες μου και στις ατελείωτες ώρες διαβάσματος και κυρίως στο σύζυγο μου για την στήριξη, την κατανόηση, την καθοδήγηση και την αγάπη που μου έδειξε αυτά τα δύο χρόνια.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι νέες τεχνολογικές εξελίξεις σε συνάρτηση με τις νέες μορφές εργασίας και τους ρυθμούς τους έχουν φέρει μια καινούργια και πρωτόγνωρη πραγματικότητα στον τομέα των σχέσεων εργασίας και στην ισορροπία εργασίας και ιδιωτικού βίου. Οι ώρες εργασίας γίνονται όλο και περισσότερες ή πλέον μεγάλος αριθμός εργαζομένων δουλεύει από το σπίτι του, πράγμα που κάνει τα όρια μεταξύ της ιδιωτικής ζωής και της εργασίας δυσδιάκριτα. Επίσης η αλματώδης τεχνολογική ανάπτυξη έχει εισάγει νέους τρόπους επικοινωνίας, οι οποίοι χρησιμοποιούνται και στους εργασιακούς χώρους, σπρώχνοντας όμως τους εργαζομένους να έχουν την εργασία τους πάντα «μαζί» τους, με τα εταιρικά τηλέφωνα, τους φορητούς υπολογιστές, τα e-mails. Η νέα αυτή τεχνολογία επιτρέπει επίσης στους εργοδότες να έχουν απεριόριστη πρόσβαση σε προσωπικά δεδομένα των εργαζομένων τους, από τις ιστοσελίδες που επισκέφθηκαν, που τηλεφώνησαν, που πήγαν (τεχνολογία GPS), ως την παρακολούθηση της κάθε τους κίνησης στον χώρο εργασίας (κλειστά κυκλώματα παρακολούθησης). Ένα ακόμα θέμα που προκύπτει από τα νέα δεδομένα είναι ότι λόγω του ότι πλέον οι εργασιακές σχέσεις δεν είναι όπως στο παρελθόν (μακροχρόνιες), ο εργαζόμενος συχνά αλλάζει εργοδότη, κάτι που κάνει τα προσωπικά του δεδομένα πιο ευάλωτα, αφού είναι στην κατοχή περισσότερων εργοδοτών.

Το πρόβλημα της προστασίας των προσωπικών δεδομένων δεν είναι κάτι νέο, απλά με όλες αυτές τις τεχνολογικές εξελίξεις, έχει γίνει επιτακτική η προστασία τους, αφού βάλλονται από πολλές πλευρές η ιδιωτικότητα, η προσωπικότητα και η οικογενειακή ζωή των εργαζομένων κυρίως. Οι εργοδότες έχουν πολύ περισσότερα εργαλεία στα χέρια τους για να εισβάλλουν σε αυτούς τους τομείς, καλυμμένοι πίσω από την προάσπιση της επιχείρησής τους. Επιπρόσθετα πριν από 40 χρόνια δεν θα γινόταν τέτοιος διάλογος, διότι παρά το γεγονός πως οι εργοδότες ήθελαν πάντοτε να ελέγχουν με διάφορα μέσα τους εργαζόμενους, η τεχνολογία δεν τους βοηθούσε αλλά κυρίως η προσωπική και η επαγγελματική ζωή ήταν πλήρως διαχωρισμένη.

Ειδική νομοθεσία για την προστασία της επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων στις εργασιακές σχέσεις δεν υπάρχει, αλλά αυτό το κενό καλύπτεται από τις γενικές διατάξεις (θετό δίκαιο), τις οποίες και πρέπει να βρούμε για να εφαρμοστούν στις εργασιακές σχέσεις. Ο αντίστοιχος νόμος που είναι σε εφαρμογή στην χώρα μας είναι ο 4624/2019 σε συνδυασμό με τον ΓΚΠΔ της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2. ΔΙΕΘΝΕΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η ανάγκη για την προστασία του ατόμου και κυρίως για την προστασία των προσωπικών του δεδομένων από οποιοδήποτε είδος επεξεργασίας ώθησε κράτη και διεθνής οργανισμούς προς την θέσπιση νομοθετημάτων προς αυτή την κατεύθυνση. Τα κοινά γνωρίσματα αυτών των πρώτων νομοθετημάτων, που ονομάστηκαν νομοθεσίες «πρώτης γενιάς», ήταν οι γενικές και άκαμπτες ρήτρες, ο αυστηρός έλεγχος και οι εξοντωτικές ποινές.

Η «δεύτερη γενιά» των νομοθετημάτων συμπίπτει χρονικά με την ευρύτερη χρήση των υπολογιστών, πλέον γίνονται μικρότεροι και πιο εύχρηστοι και τα κράτη κατανοούν πως με την βοήθειά τους μπορούν πλέον να επεξεργαστούν πολύ μεγαλύτερο όγκο δεδομένων ευκολότερα. Υπό αυτό το πρίσμα και τα νέα ή τα τροποποιημένα νομοθετήματα είναι πιο εύκαμπτα, οι γενικές ρυθμίσεις περιορίζονται μόνο στις απαραίτητες και για κάθε ειδικότερο θέμα υπάρχουν συγκεκριμένες διατάξεις που το οριοθετούν. Είναι σαφώς πιο στοχευμένα και με καλύτερη γνώση του θέματος που πραγματεύονται.

Η «τρίτη γενιά» νομοθετημάτων δεν έχει έρθει ακόμη, είναι αυτή της «αυτορρυθμίσεως», δηλαδή οι ενδιαφερόμενοι (επαγγελματικές ενώσεις, φορείς) που επεξεργάζονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, θα μπορούν να συντάξουν κανόνες δεοντολογίας για την θεμιτή επεξεργασία των δεδομένων¹.

2.1 ΝΟΜΟΘΕΣΙΕΣ «ΠΡΩΤΗΣ ΓΕΝΙΑΣ»

2.1.1 Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα δικαιώματα του ανθρώπου (ΕΣΔΑ) 1950

Μετά τον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο, έγινε επιτακτική ανάγκη στον Ευρωπαϊκό χώρο η προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου, αφού τα αποτελέσματα της παρέμβασης του Κράτους στην ιδιωτική ζωή ήταν ολοφάνερα ολέθρια.

Τον Νοέμβριο λοιπόν του 1950 στην Ρώμη, υπό την αιγίδα του Συμβουλίου της Ευρώπης και με σκοπό την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, υπογράφηκε η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα δικαιώματα του ανθρώπου. Στο άρθρο 8 της Σύμβασης αναφέρεται «Παν πρόσωπον δικαιούται εις τον σεβασμόν της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής του, της κατοικίας του και της αλληλογραφίας του», καθώς επίσης «Δεν επιτρέπεται να υπάρξη επέμβασις δημοσίας αρχής εν τη ασκήσει του δικαιώματος τούτου, εκτός εάν η επέμβασις αυτή προβλέπεται υπό του νόμου και αποτελεί μέτρον το οποίον, εις μίαν δημοκρατικήν κοινωνίαν, είναι αναγκαίον δια την εθνικήν ασφάλειαν, την δημοσίαν ασφάλειαν, την οικονομικήν ευημερίαν της χώρας, την προάσπισιν της τάξεως και την πρόληψιν ποινικών παραβάσεων, την προστασίαν της υγείας ή της ηθικής, ή την προστασίαν των δικαιωμάτων και ελευθεριών άλλων».²

¹ Βασ. Αραβαντινός, Η προστασία των στοιχείων προσωπικού χαρακτήρα από την αθέμιτη επεξεργασία τους με ηλεκτρονικό υπολογιστή, σελ. 19-21.

² Παπαϊωάννου Α., Ο έλεγχος από τον εργοδότη της ηλεκτρονικής αλληλογραφίας και της ενασχόλησης του μισθωτού με το διαδίκτυο, 2006 σελ. 46-48

2.1.2 Κατευθυντήριες Αρχές για την προστασία της ιδιωτικότητας και τις διασυνοριακές ροές προσωπικών δεδομένων (ΟΟΣΑ) 1980

Ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης συνέταξε μια σύσταση, μη δεσμευτική, προς τα κράτη-μέλη του για την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Παρόλο που στο κείμενο του μιλάει για ανθρώπινα δικαιώματα, ο βασικός του στόχος ήταν η διακρατική οικονομική ανάπτυξη σε αυτό τον τομέα. Το άξιο λόγου είναι η συμφωνία όλων των χωρών του ΟΟΣΑ, παρόλο που είχαν τόσο διαφορετικά νομικά συστήματα, στις αρχές που πρέπει να διέπουν την διαχείριση προσωπικών δεδομένων, σε αυτό το πρώιμο στάδιο³.

Κάποιες από αυτές τις αρχές είναι ακόμα και σήμερα καθιερωμένες στην προστασία των προσωπικών δεδομένων. Οι 8 αρχές είναι οι ακόλουθες:

1. Η αρχή του περιορισμού στην συγκέντρωση δεδομένων
2. Η αρχή της ποιότητας των δεδομένων
3. Η αρχή του προσδιορισμού του σκοπού
4. Η αρχή της περιορισμένης χρήσης των δεδομένων
5. Η αρχή των μέτρων ασφαλείας των δεδομένων
6. Η αρχή της διαφάνειας
7. Η αρχή της συμμετοχής του ατόμου
8. Η αρχή της ευθύνης

2.1.3 Συμβούλιο της Ευρώπης, Σύμβαση 108/1981

Είναι η πρώτη νομικά δεσμευτική διεθνής πράξη έναντι της αυτοματοποιημένης επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Υπογράφηκε στο Στρασβούργο και εκεί καθιερώθηκε το δικαίωμα του ατόμου να γνωρίζει την ύπαρξη αυτοματοποιημένων αρχείων με προσωπικά δεδομένα που το αφορούν και να καταφεύγει σε αρμόδιες αρχές αν δεν γίνει σεβαστό αυτό το δικαίωμα. Συγκεκριμένα σκοπός της είναι η διασφάλιση για κάθε φυσικό πρόσωπο «του σεβασμού των δικαιωμάτων του και των θεμελιωδών ελευθεριών του, και ιδίως του δικαιώματός του στην ιδιωτική ζωή, έναντι της αυτοματοποιημένης επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα». Επίσης εισήγαγε την διάκριση των «ευαίσθητων δεδομένων», που αφορούν τα δεδομένα υγείας, φυλετικής καταγωγής και θρησκευτικών ή πολιτικών πεποιθήσεων. Τέλος αναγνωρίζει ότι τα σχετικά δικαιώματα δεν ισχύουν μόνο έναντι του Κράτους, αλλά και των ιδιωτών. Στην Ελληνική νομοθεσία κυρώθηκε από τον Ν.2068/1992.

---

³ Παπαϊωάννου Α., Ο έλεγχος... ,σελ. 50-51

2.2 ΝΟΜΟΘΕΣΙΕΣ «ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΓΕΝΙΑΣ»

2.2.1 Οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1995 για την προστασία των ατόμων σε σχέση με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων και για την ελεύθερη διακίνηση τέτοιων δεδομένων

Η πίεση της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τα κράτη μέλη για την κύρωση της σύμβασης 108/1981 δεν είχε τα αναμενόμενα αποτελέσματα, έτσι η ευρωπαϊκή αγορά είχε να αντιμετωπίσει πολλά διαφορετικά καθεστώτα στην προστασία των προσωπικών δεδομένων, ενώ σε κάποιες χώρες η προστασία ήταν ανύπαρκτη. Όλο αυτό το ζήτημα δημιουργούσε πολλά εμπόδια στο διασυνοριακό εμπόριο και έπρεπε να βρεθεί λύση. Έπειτα λοιπόν από μια δύσκολη πενταετή πορεία, το Συμβούλιο των Υπουργών κατάφερε να θεσπίσει την οδηγία 95/45/ΕΚ, με βασικό σκοπό τον ενιαίο τρόπο προστασίας των προσωπικών δεδομένων.⁴

Στο άρθρο 6 και 7 ορίζονται οι γενικές αρχές όσον αφορά στην ποιότητα και την νόμιμη επεξεργασία των δεδομένων, το άρθρο 8 απαγορεύει την επεξεργασία των «ευαίσθητων» δεδομένων (φυλετική ή εθνική καταγωγή, πολιτικά φρονήματα, θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, συμμετοχή σε συνδικαλιστικές οργανώσεις, υγεία, σεξουαλική ζωή), με κάποιες λίγες εξαιρέσεις. Στο άρθρο 13 αναφέρεται πως το υποκείμενο της επεξεργασίας έχει το δικαίωμα να λαμβάνει γνώση και να έχει πρόσβαση σε όλα τα σχετικά στοιχεία καθώς και να προβάλλει αντίρρηση στο άρθρο 18 σε περίπτωση αθέμιτης συλλογής. Τα άρθρα 16 και 17 αναφέρονται στο απόρρητο και στην ασφάλεια της επεξεργασίας, ενώ τέλος στο άρθρο 25 ορίζονται οι βασικές αρχές διαβίβασης δεδομένων προς τρίτες χώρες.

Για την συμπλήρωση της Οδηγίας αυτής εκδόθηκε αρχικά η οδηγία 97/66/ΕΚ, η οποία έπειτα αντικαταστάθηκε από την 2002/58/ΕΚ σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την προστασία ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες).

Η Οδηγία αυτή τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2006/24/ΕΚ λόγω των συνεχών τεχνολογικών αλλαγών, το νέο περιεχόμενο είχε σαν σκοπό «τη διατήρηση δεδομένων που παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία σε συνάρτηση με την παροχή διαθεσίμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημοσίων δικτύων επικοινωνιών».

Στην συγκεκριμένη οδηγία, επειδή είναι γνωστό ότι το εργατικό δίκαιο είναι ένα πεδίο με ιδιαιτερότητες όσον αφορά στην επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων, ορίζεται ότι η επεξεργασία είναι δυνατόν να γίνει και χωρίς την συγκατάθεση του εργαζομένου όταν αυτή «είναι απαραίτητη προκειμένου να εκπληρωθούν οι υποχρεώσεις και τα ειδικά δικαιώματα του υπευθύνου της επεξεργασίας στον τομέα του εργατικού δικαίου, στον βαθμό που το επιτρέπει η εθνική νομοθεσία, η οποία προβλέπει επαρκείς εγγυήσεις»⁵

---

⁴ Παπαϊωάννου Α., Ο έλεγχος... ,σελ. 52-53

⁵ Θεοδόσης Γ., Βασικές αρχές προστασίας των προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων, 2006 σελ. 600

2.2.2 Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΧΘΕΕ)

Τον Ιούνιο του 1999 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θεώρησε πως έπρεπε να ενισχύσει την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων που ίσχυαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση λόγω του καταγισμού των αλλαγών σε τομείς, όπως η κοινωνία και η τεχνολογία και να τα συγκεντρώσει σε έναν Χάρτη. Ο Χάρτης αυτός ανακηρύχθηκε επίσημα τον Δεκέμβριο του 2000 στη Νίκαια από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ωστόσο ο ΧΘΕΕ έγινε νομικά δεσμευτικός με την Συνθήκη της Λισαβώνας το 2009.

Στο άρθρο 7 γίνεται λόγος για τον σεβασμό της ιδιωτικής ζωής και των επικοινωνιών «Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στο σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής του, της κατοικίας του και των επικοινωνιών του». Το άρθρο αυτό είναι ίδιο με το άρθρο 8 της ΕΣΔΑ με την μόνη διαφορά πως στην θέση της λέξης αλληλογραφία έχει την λέξη επικοινωνία.

Το άρθρο 8 αναφέρεται στα προσωπικά δεδομένα «Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν», στον τρόπο επεξεργασίας τους, στο δικαίωμα πρόσβασης του ατόμου στα δεδομένα που το αφορούν «Η επεξεργασία αυτών των δεδομένων πρέπει να γίνεται νομίμως, για καθορισμένους σκοπούς και με βάση τη συγκατάθεση του ενδιαφερομένου ή για άλλους θεμιτούς λόγους που προβλέπονται από το νόμο. Κάθε πρόσωπο δικαιούται να έχει πρόσβαση στα συλλεγμένα δεδομένα που το αφορούν και να επιτυγχάνει τη διόρθωσή τους» και στον έλεγχο της τήρησης των κανόνων από ανεξάρτητη αρχή, «Ο σεβασμός των κανόνων αυτών υπόκειται στον έλεγχο ανεξάρτητης αρχής».

2.2.3 Γνώμη 2/2017 της Ομάδας Εργασίας του άρθρου 29 για την προστασία δεδομένων

Η Ομάδα Εργασίας του άρθρου 29 ήταν ένα ανεξάρτητο συμβουλευτικό σώμα που ασχολείτο με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την ιδιωτικότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση έως τις 25 Μαΐου 2018. Συστάθηκε με βάση το άρθρο 29 της Οδηγίας 95/45/ΕΚ. Η Γνώμη αφορά την επεξεργασία δεδομένων στον χώρο εργασίας και έρχεται να συμπληρώσει παλαιότερες δημοσιεύσεις της ομάδας, όπως την γνώμη 8/2001 σχετικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων στα πλαίσια της εργασιακής σχέσης και το έγγραφο εργασίας του 2002 σχετικά με την παρακολούθηση των ηλεκτρονικών επικοινωνιών στον χώρο εργασίας. Η γνωμοδότηση αυτή αφορά την ισορροπία μεταξύ των συμφερόντων των εργοδοτών σε σχέση με την προστασία της ιδιωτικής ζωής των εργαζομένων. Κυρίως επικεντρώνεται σε θέματα προστασίας δεδομένων άλλα και πρόσθετων υποχρεώσεων των εργοδοτών με βάση τον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία των Δεδομένων (ΓΚΠΔ).

2.2.4 Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και για την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (ΓΚΠΔ)

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων, το οποίο αντικαθιστά την Ομάδα Εργασίας του άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ εξέδωσε γενικές οδηγίες για την προώθηση μιας κοινής αντίληψης των ευρωπαϊκών νόμων για την προστασία των δεδομένων, τόσο στην

Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και σε διεθνές επίπεδο. Λόγω λοιπόν της ανάπτυξης της ψηφιακής οικονομίας, την ευρεία χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και την διάθεση δεδομένων σε παγκόσμιο επίπεδο, η Οδηγία 95/46/EK δεν ανταποκρίνεται πλέον (μετά από 20 χρόνια) στις ανάγκες της εποχής. Ο νέος κανονισμός αυξάνει σημαντικά τις υποχρεώσεις των δημοσίων αρχών και των ιδιωτικών εταιρειών εντός και εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ τα νέα πρόστιμα είναι κατά πολύ αυξημένα σε περιπτώσεις παράβασης.

Οι βασικές αρχές του νέου Κανονισμού είναι η νομιμότητα, η διαφάνεια, η αναλογικότητα, ο περιορισμός του σκοπού, η ασφάλεια των δεδομένων, ο περιορισμός της περιόδου αποθήκευσης, η ακεραιότητα και η εμπιστευτικότητα. Κύρια αλλαγή και φιλοσοφία του Κανονισμού είναι η Αρχή της Λογοδοσίας, που σημαίνει υποχρέωση των οργανισμών για λογοδοσία σε όλα τα στάδια της εφαρμογής του. Ο νέος Κανονισμός έχει τεθεί σε εφαρμογή στις 25 Μαΐου του 2018.

3. ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

3.1 ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ

Το Ελληνικό Σύνταγμα περιέχει διατάξεις για την προστασία της προσωπικότητας, της αξίας και της αξιοπρέπειας του ατόμου, βασικούς πυλώνες για την ελεύθερη ανάπτυξη και την εξέλιξη. Με την αναθεώρηση του Συντάγματος το 2001, λόγω των μεγάλων τεχνολογικών εξελίξεων των τελευταίων δεκαετιών και την επιτακτική ανάγκη εναρμόνισής του με τις τρέχουσες εξελίξεις, προστέθηκαν διατάξεις για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, για το δικαίωμα στην πληροφόρηση και στη συμμετοχή στην κοινωνία της πληροφορίας .

Το **άρθρο 2** (παράγραφος 1) μιλά για τις υποχρεώσεις της πολιτείας απέναντι στον άνθρωπο «Ο σεβασμός και η προστασία της αξίας του ανθρώπου αποτελούν την πρωταρχική υποχρέωση της Πολιτείας»

Το **άρθρο 5** (παράγραφος 1) παραθέτει «Καθένας έχει δικαίωμα να αναπτύσσει ελεύθερα την προσωπικότητά του και να συμμετέχει στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της Χώρας, εφόσον δεν προσβάλλει τα δικαιώματα των άλλων και δεν παραβιάζει το Σύνταγμα ή τα χρηστά ήθη»

Το **άρθρο 5Α** αναφέρει τα νέα δικαιώματα στην πληροφόρηση (παράγραφος 1) «Καθένας έχει δικαίωμα στην πληροφόρηση, όπως νόμος ορίζει. Περιορισμοί στο δικαίωμα αυτό είναι δυνατόν να επιβληθούν με νόμο μόνο εφόσον είναι απολύτως αναγκαίοι και δικαιολογούνται για λόγους εθνικής ασφάλειας, καταπολέμησης του εγκλήματος ή προστασίας δικαιωμάτων και συμφερόντων τρίτων»

(παράγραφος 2) «Καθένας έχει δικαίωμα συμμετοχής στην Κοινωνία της Πληροφορίας. Η διευκόλυνση της πρόσβασης στις πληροφορίες που διακινούνται ηλεκτρονικά, καθώς και της παραγωγής, ανταλλαγής και διάδοσής τους αποτελεί υποχρέωση του Κράτους»

Το **άρθρο 7** (παράγραφος 2) ορίζει τα όρια της προσβολής της ανθρώπινης αξιοπρέπειας «Τα βασανιστήρια, οποιαδήποτε σωματική κάκωση, βλάβη υγείας, ή άσκηση ψυχολογικής βίας, καθώς και κάθε άλλη προσβολή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας απαγορεύονται και τιμωρούνται, όπως νόμος ορίζει»

Το **άρθρο 9** (παράγραφος 1) αναφέρει «Η κατοικία του καθενός είναι άσυλο. Η ιδιωτική και οικογενειακή ζωή του ατόμου είναι απαραβίαστη», που σημαίνει πως το κράτος εγγυάται για την τήρηση των παραπάνω.

Στο **άρθρο 9Α** γίνεται αναφορά για την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων «Καθένας έχει δικαίωμα προστασίας από τη συλλογή, επεξεργασία και χρήση, ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, των προσωπικών του δεδομένων, όπως νόμος ορίζει. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων διασφαλίζεται από ανεξάρτητη αρχή, που συγκροτείται και λειτουργεί, όπως νόμος ορίζει»

Τέλος το **άρθρο 19** (παράγραφος 1) μιλά για το απόρρητο των επιστολών και την προστασία του από το κράτος «Το απόρρητο των επιστολών και της ελεύθερης ανταπόκρισης ή επικοινωνίας με οποιονδήποτε άλλο τρόπο είναι απόλυτα απαραβίαστο. Νόμος ορίζει τις εγγυήσεις υπό τις οποίες η δικαστική αρχή δεν δεσμεύεται από το απόρρητο για λόγους εθνικής ασφάλειας ή για διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων»

3.2 ΑΣΤΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ

Από το 1946 και μέχρι το 1997 ο αποκλειστικός νομός για την διαφύλαξη της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ήταν το άρθρο **57 ΑΚ**.

Το άρθρο αυτό αναφέρει: « Όποιος προσβάλλεται παράνομα στην προσωπικότητά του έχει δικαίωμα να απαιτήσει να αρθεί η προσβολή και να μην επαναληφθεί στο μέλλον. Αν η προσβολή αναφέρεται στην προσωπικότητα προσώπου που έχει πεθάνει, το δικαίωμα αυτό έχουν ο σύζυγος, οι κατιόντες, οι ανιόντες, οι αδελφοί και οι κληρονόμοι του από διαθήκη. Αξίωση αποζημίωσης σύμφωνα με τις διατάξεις για τις αδικοπραξίες δεν αποκλείεται».

3.3 ΠΟΙΝΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ

Υπάρχουν και κάποιες διατάξεις του Ποινικού Κώδικα που είναι σχετικές με την προστασία επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων:

Το άρθρο **370** που αφορά στην παραβίαση του απορρήτου των επιστολών « Όποιος αθέμιτα και με σκοπό να λάβει γνώση του περιεχομένου τους ανοίγει κλειστή επιστολή ή άλλο κλειστό έγγραφο ή παραβιάζει τον κλειστό χώρο στον οποίο είναι φυλαγμένα ή με οποιονδήποτε τρόπο εισχωρεί σε ξένα απόρρητα διαβάζοντας ή αντιγράφοντας ή αποτυπώνοντας με άλλο τρόπο επιστολή ή άλλο έγγραφο τιμωρείται με χρηματική ποινή ή με φυλάκιση μέχρι ενός έτους»

Το άρθρο **370Α** που αφορά στην παραβίαση του απορρήτου της τηλεφωνικής επικοινωνίας και της προφορικής συνομιλίας «1. Όποιος αθέμιτα παγιδεύει ή με οποιονδήποτε άλλον τρόπο παρεμβαίνει σε συσκευή, σύνδεση ή δίκτυο παροχής υπηρεσιών τηλεφωνίας ή σε σύστημα υλικού ή λογισμικού, που χρησιμοποιείται για την παροχή τέτοιων υπηρεσιών, με σκοπό ο ίδιος ή άλλος να πληροφορηθεί ή να αποτυπώσει σε υλικό φορέα το περιεχόμενο τηλεφωνικής συνδιάλεξης μεταξύ τρίτων ή τα στοιχεία της θέσης και κίνησης της εν λόγω επικοινωνίας, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών. Με την ίδια ποινή τιμωρείται η πράξη του προηγούμενου εδαφίου και όταν ο δράστης αποτυπώσει σε υλικό φορέα το περιεχόμενο της τηλεφωνικής επικοινωνίας του με άλλον χωρίς τη ρητή συναίνεση του τελευταίου. 2. Όποιος αθέμιτα παρακολουθεί με ειδικά τεχνικά μέσα ή αποτυπώνει σε υλικό φορέα προφορική συνομιλία μεταξύ τρίτων ή αποτυπώνει σε υλικό φορέα μη δημόσια πράξη άλλου, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών. Με την ίδια ποινή τιμωρείται η πράξη του προηγούμενου εδαφίου και όταν ο δράστης αποτυπώσει σε υλικό φορέα το περιεχόμενο της συνομιλίας του με άλλον χωρίς τη ρητή συναίνεση του τελευταίου».

Το άρθρο **370Β** που αφορά παραβίαση ηλεκτρονικών υπολογιστών «Όποιος αθέμιτα αντιγράφει, αποτυπώνει, χρησιμοποιεί, αποκαλύπτει σε τρίτον ή οπωσδήποτε παραβιάζει στοιχεία ή προγράμματα υπολογιστών, τα οποία συνιστούν κρατικά, επιστημονικά ή επαγγελματικά απόρρητα ή απόρρητα επιχείρησης του δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Ως απόρρητα θεωρούνται και εκείνα που ο νόμιμος κάτοχός τους, από δικαιολογημένο ενδιαφέρον τα μεταχειρίζεται ως απόρρητα, ιδίως όταν έχει λάβει μέτρα για να παρεμποδίζονται τρίτοι να λάβουν γνώση τους».

Το άρθρο **370Γ** που αφορά την παράνομη πρόσβαση σε πληροφοριακό σύστημα «Όποιος χωρίς δικαίωμα αντιγράφει ή χρησιμοποιεί προγράμματα υπολογιστών, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι έξι (6) μήνες και με χρηματική ποινή διακοσίων ενενήντα (290) ευρώ έως

πέντε χιλιάδων εννιακοσίων (5.900) ευρώ. 2. Όποιος χωρίς δικαίωμα αποκτά πρόσβαση στο σύνολο ή τμήμα πληροφοριακού συστήματος ή σε στοιχεία που μεταδίδονται με συστήματα τηλεπικοινωνιών, παραβιάζοντας απαγορεύσεις ή μέτρα ασφαλείας που έχει λάβει ο νόμιμος κάτοχός του, τιμωρείται με φυλάκιση. Αν η πράξη αναφέρεται στις διεθνείς σχέσεις ή την ασφάλεια του κράτους, τιμωρείται κατά το άρθρο 148».

Τέλος το άρθρο **371** που αφορά στην παραβίαση επαγγελματικής εχεμύθειας «Κληρικοί, δικηγόροι και κάθε είδους νομικοί παραστάτες, συμβολαιογράφοι, γιατροί, μαίες, νοσοκόμοι, φαρμακοποιοί και άλλοι στους οποίους κάποιος εμπιστεύονται συνήθως λόγω του επαγγέλματος τους ή της ιδιότητάς τους ιδιωτικά απόρρητα, καθώς και οι βοηθοί των προσώπων αυτών, τιμωρούνται με χρηματική ποινή ή με φυλάκιση μέχρι ενός έτους αν φανερώσουν ιδιωτικά απόρρητα που τους τα εμπιστεύτηκαν ή που τα έμαθαν λόγω του επαγγέλματός τους ή της ιδιότητάς τους».

3.4 ΝΟΜΟΙ

3.4.1 Νόμος 2472/1997 για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Με αυτό τον νόμο εισάγετε στην ελληνική νομοθεσία η Οδηγία 95/45/EK και αποτελεί τον νόμο γενικής εφαρμογής για την προστασία των προσωπικών δεδομένων των φυσικών προσώπων. Επίσης καλύπτει, τα αναθεωρημένα άρθρα του Συντάγματος 5Α και 9Α, για νομοθετική ρύθμιση του δικαιώματος στην πληροφόρηση και του δικαιώματος της προστασίας των προσωπικών δεδομένων από την επεξεργασία.⁶

Σε σχέση με τα υπόλοιπα νομοθετήματα έχει μεγαλύτερο πεδίο εφαρμογής, διότι αφορά και την χειροκίνητη επεξεργασία, αλλά και πιο συγκεκριμένες ρυθμίσεις προσδιορίζοντας τις ποιοτικές και διαδικαστικές αρχές, όπως επίσης και τις εγγυήσεις και τις κυρώσεις για την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Είναι ουσιαστικά το πρώτο εν ισχύει νομοθετικό πλαίσιο στην Ελλάδα όσον αφορά τα προσωπικά δεδομένα και ουσιαστικά καταργεί τον Ν.2068/1992, που δεν τέθηκε ποτέ σε ισχύει.⁷

Με τον νόμο αυτό δημιουργείται για πρώτη φορά η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα 7(ΑΠΔΠΧ) που έχει σαν αποστολή της την εφαρμογή του συγκεκριμένου νόμου και ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Μέσα στις αρμοδιότητές της είναι και η έκδοση οδηγιών για την εφαρμογή των ρυθμίσεων του νόμου. Κάποιες από τις σημαντικότερες οδηγίες που εξέδωσε σε σχέση με τα εργασιακά είναι:

Οδηγία **115/2001**, εκδόθηκε με σκοπό να καθορισθούν τα ακραία όρια εντός των οποίων ο εργοδότης/ προϊστάμενος, ασκώντας το διευθυντικό του δικαίωμα και δικαίωμα οργάνωσης της επιχείρησης, δικαιούται, κατά την κείμενη νομοθεσία, να επεξεργάζεται τα προσωπικά δεδομένα των εργαζόμενων. Σκοπός της οδηγίας δεν είναι να θέσει νέους κανόνες δικαίου, αλλά επιχειρεί ερμηνευτική εξειδίκευση της νομοθεσίας περί προστασίας προσωπικών δεδομένων. Η οδηγία αυτή έχει διατυπωθεί προς την κατεύθυνση της

⁶ Δούκα Β., Η προστασία των προσωπικών δεδομένων στη σχέση εργασίας, ο ν. 2472/1997 και οι εργαζόμενοι, 2011, σελ.3

⁷ Θεοδόσης Γ., Βασικές αρχές προστασίας... σελ.592-593

ερμηνευτικής εναρμόνισης μεταξύ του δικαίου προστασίας προσωπικών δεδομένων και του εργατικού δικαίου⁸.

Οδηγία **1/2011** για την χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για την προστασία προσώπων και αγαθών. Κατά την οδηγία λοιπόν η λήψη και επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με συστήματα βιντεοεπιτήρησης συνιστά περιορισμό του ατομικού δικαιώματος προστασίας από τη συλλογή, επεξεργασία και χρήση, ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, των προσωπικών δεδομένων, το οποίο καθιερώνεται από το άρθρο 9Α του Συντάγματος. Σκοπός εκδόσεως αυτής της Οδηγίας είναι να καθορίσει τις ελάχιστες προϋποθέσεις βάσει των οποίων επιτρέπεται η εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων βιντεοεπιτήρησης.

Συμπληρωματικές νομοθεσίες που συντάχθηκαν αργότερα είναι οι νόμοι 3471/2006 και 3917/2011 που θα δούμε παρακάτω.

3.4.2 Νόμος 3144/2003 Κοινωνικός διάλογος για την προώθηση της απασχόλησης και την κοινωνική προστασία

Ένα από τα λιγοστά νομοθετήματα στη χώρα μας καθαρά για τις εργασιακές σχέσεις και την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων. Το άρθρο 8 του νόμου παραθέτει ότι «Απαγορεύεται η αναγραφή και επεξεργασία στο ατομικό βιβλιάριο επαγγελματικού κινδύνου του εργαζομένου, στοιχείων ή δεδομένων άλλων πέραν των αποτελεσμάτων των ιατρικών και εργαστηριακών εξετάσεων στις οποίες αυτός υποβάλλεται κάθε φορά σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 14 του άρθρου 4 του Π.Δ. 17/1996 (ΦΕΚ 11 Α')».

Στην συνέχεια αναφέρονται οι επιτρεπτοί τρόποι συλλογής των ιατρικών δεδομένων με επιμέλεια του ίδιου του εργαζομένου προκειμένου να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας, μόνο εφόσον αυτό είναι απολύτως απαραίτητο: α) για την αξιολόγηση της καταλληλότητάς του για μια συγκεκριμένη θέση ή εργασία, β) για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του εργοδότη για υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας και γ) για τη θεμελίωση δικαιωμάτων του εργαζομένου και αντίστοιχη απόδοση κοινωνικών παροχών.

3.4.3 Νόμος 3471/2006 Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών

Σκοπός του νόμου είναι η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων των ατόμων, ιδίως της ιδιωτικής ζωής και η θέσπιση των προϋποθέσεων για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Αποτελεί ενσωμάτωση της Οδηγίας 2002/58/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Ιουλίου 2002 σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

---

⁸ Μήτρου Λ., Ιδιωτικότητα, προσωπικά δεδομένα και εργασιακές σχέσεις, 2017, σελ.148-149

3.4.4 Νόμος 3917/2011 Διατήρηση δεδομένων που παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία σε συνάρτηση με την παροχή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών επικοινωνιών ή δημόσιων δικτύων επικοινωνιών, χρήση συστημάτων επιτήρησης με τη λήψη ή καταγραφή ήχου ή εικόνας σε δημόσιους χώρους και συναφείς διατάξεις

Με τον νόμο αυτό έγινε ενσωμάτωση της οδηγίας 2006/24/ΕΚ του ευρωπαϊκού κοινοβουλίου και του συμβουλίου της 15ης Μαρτίου για τη διατήρηση δεδομένων που παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία σε συνάρτηση με την παροχή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημοσίων δικτύων επικοινωνιών. Ο νόμος αυτός τροποποιεί τον Ν.2472/1997 και τον Ν.3471/2006, καθώς και την οδηγία 2002/58/ΕΚ.

3.4.5 Νόμος 4624/2019 Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις

Σκοπός του νόμου είναι η λήψη μέτρων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ. Επίσης η ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της απόφασης - πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου⁹. Τέλος η αντικατάσταση του νομοθετικού πλαισίου που ρυθμίζει τη συγκρότηση και λειτουργία της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Ουσιαστικά επιχειρεί να εκφράσει αφενός τη βούληση του Έλληνα νομοθέτη στα πεδία εκείνα που ο κοινοτικός νομοθέτης του Κανονισμού 679/2016/Ε.Ε. (ΓΚΠΔ) της καταλείπει διακριτική ευχέρεια υπό τη μορφή κάποιων «ρητρών ευελιξίας» και αφετέρου να ενσωματώσει την Οδηγία 680/2016/Ε.Ε. Έτσι μόνο πρέπει να ιδωθεί και ερμηνευθεί αυτός ο νόμος¹⁰.

Συγκεκριμένα το άρθρο 27 ορίζει την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο των σχέσεων απασχόλησης.

Στα άρθρα 53-59 ορίζονται τα δικαιώματα του υποκειμένου, συγκεκριμένα το δικαίωμα ενημέρωσης, πρόσβασης, διόρθωσης ή διαγραφής δεδομένων, δικαίωμα υποβολής καταγγελίας στην Αρχή και δικαίωμα σε ποινικές έρευνες και διαδικασίες.

⁹ Ιγγλεζάκης Ι., Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (Κανονισμός 2016/679), 2018, σελ.12

¹⁰ Παναγοπούλου-Κουτνατζή Φ., Νόμος 4624/2019 και Εφαρμογή GDPR: Πολλά υποσχόμενος, αλλά παράλληλα καθυστερημένος, 2019

Επίσης στα άρθρα 80 και 82 ορίζονται οι ευθύνες και οι κυρώσεις του εκτελούντος την επεξεργασία.

4.ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΣΤΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

4.1 Συμφέροντα των εργοδοτών που εξυπηρετούνται από την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων και επιτήρηση των εργαζομένων

Ο εργοδότης έχει δικαίωμα στην προστασία της περιουσίας του και οργάνωσης της επιχείρησης του όπως αυτός επιθυμεί, εναρμονισμένα πάντα με την ισχύουσα νομοθεσία, σύμφωνα με τα άρθρα 5 παρ.1 του Συντάγματος που μιλά για την οικονομική ελευθερία και το άρθρο 17 που μιλά για το δικαίωμα της ιδιοκτησίας. Ακολούθως με τα παραπάνω έχει το δικαίωμα να επιτηρεί τους χώρους εργασίας, τους εργαζομένους, την απόδοση των εργαζομένων, να επεξεργάζεται τα προσωπικά τους δεδομένα. Επίσης ο εργοδότης με την χρήση του διευθυντικού δικαιώματος ρυθμίζει τη συμπεριφορά του μισθωτού προκειμένου να παρασχεθεί εργασιακό αποτέλεσμα¹¹. Όλα αυτά όμως σε λογική και νόμιμη βάση. Τα επιχειρήματα που χρησιμοποιούν οι εργοδότες για να προβούν σε αυτές τις πράξεις είναι πολλά, κάποια τηρούν την λογική και νόμιμη οδό αλλά και κάποια υπερβαίνουν τα όρια, καθώς επεμβαίνουν στην ιδιωτική «σφαίρα» του εργαζομένου.

Οι λόγοι που οι εργοδότες επιθυμούν την επιτήρηση και την επεξεργασία δεδομένων των εργαζομένων είναι:

- Η ασφάλεια των χώρων εργασίας και των υλικών αγαθών
- Η ασφάλεια των εργαζομένων (ειδικά σε τράπεζες, κοσμηματοπωλεία κ.α.)
- Η τήρηση των εντολών του διευθυντικού δικαιώματος
- Η διασφάλιση της ορθής λειτουργίας της επιχείρησης και της διαδικασίας παραγωγής
- Η διασφάλιση της ποιότητας των προϊόντων ή υπηρεσιών και η ανατροφοδότηση των εργαζομένων
- Η προστασία της επιχείρησης από δολιοφθορές
- Η διάρρευση επιχειρηματικών απορρήτων
- Η παράνομη χρήση του διαδικτύου (παραβίαση πνευματικών δικαιωμάτων, «κατέβασμα» και χρήση παράνομου λογισμικού, συμμετοχή σε απαγορευμένες δραστηριότητες)
- Η δολιοφθορά ηλεκτρονικών προγραμμάτων
- Η προστασία της υγείας και ασφάλειας τρίτων που μπορεί να απειλούνται από εργαζόμενο (π.χ. βρεφονηπιόκομος που πάσχει από σχιζοφρένεια)
- Η προστασία από το περιβάλλον εργασίας (ακτινοβολία, αιωρούμενα σωματίδια)
- Ο μιμητισμός, επειδή το πράττουν και οι άλλες επιχειρήσεις
- Η χαμένη παραγωγικότητα
- Η ασφάλεια των πληροφοριακών συστημάτων από ιούς, όταν επισκέπτονται οι εργαζόμενοι «ύποπτες» ιστοσελίδες

---

¹¹ Λαδάς Δ., Η προστασία της προσωπικότητας του εργαζομένου, 2017, σελ. 161

- Τα μηνύματα που στέλνονται από εταιρικό ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μπορεί να δημιουργούν υποχρέωση έναντι τρίτων
- Η αξιολόγηση της ποιότητας των ηλεκτρονικών μηνυμάτων των εργαζομένων προς τους πελάτες της επιχείρησης και τέλος
- Η επιθυμία των εργοδοτών να γνωρίζουν¹²

4.2 Συμφέροντα των εργαζομένων που απειλούνται από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και από την επιτήρηση

Η συσσώρευση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τον εργοδότη για τον εργαζόμενο, όχι μόνο σε αυτά που αφορούν την εργασιακή σχέση, γεμίζει τον εργαζόμενο με φόβο και ανασφάλεια. Οι λόγοι είναι ότι αυτά τα δεδομένα μπορούν να χρησιμοποιηθούν δυσμενώς προς το πρόσωπο του εργαζομένου και γι' αυτό προσπαθεί να τα έχει «καλά» με τον εργοδότη για να μην διαρρεύσει ή χρησιμοποιήσει εναντίων του τις προσωπικές του πληροφορίες. «Κουρελιάζεται» η αξιοπρέπεια, η προσωπικότητα και ελευθερία του εργαζομένου που τελεί σε σχέση εξάρτησης με τον εργοδότη και ο τελευταίος διεισδύει στην προσωπική του ζωή, πράγμα που συνιστά σοβαρότατη παρέμβαση στην σφαίρα της ελευθερίας του ατόμου που προστατεύεται από το άρθρο 5 του Συντάγματος αλλά και από το άρθρο 8 της ΕΣΔΑ.

Επίσης η επιτήρηση με τεχνικά μέσα του χώρου εργασίας μπορεί να αποκαλύψει στον εργοδότη πτυχές της προσωπικότητας του εργαζομένου που ο ίδιος δεν θέλει να αποκαλύψει, όπως π.χ. τις σεξουαλικές του προτιμήσεις, τις θρησκευτικές πεποιθήσεις ή τις πολιτικές «αποχρώσεις». Όλες αυτές οι πληροφορίες κάνουν τον εργοδότη να έχει το «πάνω» χέρι στην εργασιακή σχέση και μπορεί να πιέσει τον εργαζόμενο να δεχθεί παραβίαση των εργασιακών του δικαιωμάτων. Η επίγνωση του ατόμου όταν αποτυπώνει την σκέψη του ή συμμετέχει στην κοινωνία της πληροφορίας, ότι παρακολουθείται, καταργεί ουσιαστικά την ατομική ελευθερία. Όσον αφορά τον έλεγχο του διαδικτύου και των ηλεκτρονικών μηνυμάτων των εργαζομένων, η ενασχόληση με θέματα που δεν αφορούν την εργασία μέσα στο ωράριο πρέπει να προστατεύεται αφού αποτελεί έκφανση της προσωπικής ζωής. Άλλωστε σε αρκετές περιπτώσεις τα όρια μεταξύ προσωπικής και επαγγελματικής χρήσης του διαδικτύου είναι δυσδιάκριτα. Έστω και αν η σύμβαση εργασίας απαγορεύει την πλοήγηση στο διαδίκτυο κατά τις ώρες εργασίας, το «κοίταγμα από την κλειδαρότρυπα» του εργοδότη στις ιστοσελίδες που επισκέφθηκε ο εργαζόμενος και η πρόσβαση στα ηλεκτρονικά του μηνύματα δεν είναι θεμιτή, μάλιστα τα έννομα συμφέροντα του εργοδότη δεν αρκούν για να του δώσουν απεριόριστη εξουσία στην παρακολούθηση των εργαζομένων.¹³

¹² Δούκα Β., Η προστασία των..., 2011, σελ. 24-26, Μίχος Σ., Η επιτήρηση των επικοινωνιών μέσω internet στο χώρο εργασίας, 2007 σελ.18-23

¹³ Στο ίδιο πνεύμα της ύπαρξης στενής διαπλοκής μεταξύ επαγγελματικού και ιδιωτικού βίου, βρίσκεται και η διάσημη πλέον απόφαση του Γαλλικού Ακυρωτικού Frederic O. Κατά Νικον France της 2.10.2001. Με βάση την απόφαση αυτή κρίθηκε ως άκυρη η απόλυση εργαζομένου, η οποία βασίστηκε κυρίως στο γεγονός ότι ο εν λόγω εργαζόμενος χρησιμοποιούσε για προσωπικούς λόγους τον ηλεκτρονικό υπολογιστή που του είχε χορηγηθεί για επαγγελματικούς λόγους, στον χώρο και κατά τον χρόνο εργασίας του και μάλιστα παραβιάζοντας ρητή εργοδοτική εντολή ότι απαγορεύεται η οποιαδήποτε προσωπική χρήση. Η Cour de Cassation, ακολουθώντας τη νομολογία του ΕΔΑΔ, έκρινε ότι η απόλυση είναι άκυρη, με το σκεπτικό ότι «ο μισθωτός έχει δικαίωμα, ακόμα και κατά τον χρόνο και στον τόπο εργασίας, στον σεβασμό της ιδιωτικής του ζωής» ,Θεοδόσης Γ., Βασικές αρχές προστασίας... σελ.595

Λόγοι που οι εργαζόμενοι δεν επιθυμούν την επιτήρηση και την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων:

- Η επιτήρηση και η επεξεργασία χωρίς την συγκατάθεση είναι παράνομη
- Αποτρέπει τους εργαζομένους να εργασθούν για τον συγκεκριμένο εργοδότη
- Δεν υπάρχει εμπιστοσύνη στην εργασιακή σχέση
- Το περιβάλλον που επιτηρείται δεν είναι «υγιές» για τους εργαζομένους
- Τα τεχνικά μέσα επιτήρησης κάνουν λάθη και οδηγούν σε λανθασμένα συμπεράσματα
- Είναι ανήθικο
- Δίνει υπερβολική εξουσία στον εργοδότη
- Δείχνει ανικανότητα διοίκησης από την πλευρά του εργοδότη¹⁴

4.3 Στάθμιση αντικρουόμενων συμφερόντων

Τα αντικρουόμενα συμφέροντα αναφέρονται στο δικαίωμα του εργοδότη για πληροφόρηση, δηλαδή την συλλογή των προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων και στο δικαίωμα της διασφάλισης και προστασίας των δεδομένων των εργαζομένων. Για να είναι η επεξεργασία νόμιμη και θεμιτή και από τα δύο μέρη οφείλει να βασιζέται στις αρχές της αιτιότητας ή του σκοπού και της αναλογικότητας. Το δικαίωμα του εργοδότη για την συλλογή των προσωπικών δεδομένων επιτρέπεται για τους σκοπούς που συνδέονται με την σχέση εργασίας και την οργάνωσή της, επίσης πρέπει να διενεργείται με τρόπο ώστε να υπάρχει η μικρότερη δυνατή παρέμβαση στην προσωπική ζωή του εργαζομένου¹⁵.

Στην σημερινή εποχή με την αλματώδη ανάπτυξη της τεχνολογίας και τα εξελιγμένα τεχνολογικά μέσα που έχει στα χέρια του ο εργοδότης υπάρχει αυξημένος κίνδυνος για παραβίαση προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων. Για την αντιμετώπιση του φαινομένου χρειάζεται κατ' αρχήν στάθμιση των συμφερόντων των δύο πλευρών, επιπρόσθετα η ομάδα εργασίας του άρθρου 29 επεσήμανε πως όσον αφορά την κακή χρήση του διαδικτύου «το προλαμβάνει μείζον εστί του θεραπεύειν». Σε αυτή την κατεύθυνση θα βοηθούσε η εγκατάσταση συστημάτων ανίχνευσης της κακής χρήσης του διαδικτύου και η ταυτόχρονη ενημέρωση του εργαζομένου¹⁶.

Σύμφωνα με το διευθυντικό δικαίωμα, ο εργοδότης μπορεί να ελέγχει κατά πόσο έχουν ολοκληρωθεί τα καθήκοντα που έχει αναθέσει στους εργαζομένους, για την διασφάλιση της σωστής λειτουργίας της εκμετάλλευσης. Το ζήτημα που προκύπτει είναι το κατά πόσο μπορεί να χρησιμοποιήσει τεχνικά μέσα για την συστηματική παρακολούθηση των εργαζομένων¹⁷. Η απάντηση εδώ είναι αρνητική, διότι η εγκατάσταση συστημάτων παρακολούθησης που δεν αποβλέπουν στην προστασία προσώπων ή αγαθών, αλλά στον έλεγχο των εργαζομένων, δεν μπορεί να θεωρηθεί νόμιμη, επίσης η παρακολούθηση των ηλεκτρονικών επικοινωνιών είναι δυνατή μόνο για την εξακρίβωση τέλεσης αδικημάτων ή της παραβίασης των απορρήτων της επιχείρησης.¹⁸

¹⁴ Μίχος Σ., Η επιτήρηση των..., 2007 σελ.24-27, Παπαϊωάννου Α., Ο έλεγχος... ,σελ.33-39

¹⁵ Θεοδόσης Γ., Βασικές αρχές προστασίας... σελ.597

¹⁶ Ιγγλεζάκης Ι., Ο Γενικός Κανονισμός..., 2018, σελ.61-62

¹⁷ Ιγγλεζάκης Ι., Ο Γενικός Κανονισμός..., 2018, σελ.57

¹⁸ Ιγγλεζάκης Ι., Ο Γενικός Κανονισμός..., 2018, σελ.57-59

Από την άλλη πλευρά βέβαια η προστασία των προσωπικών δεδομένων και του ιδιωτικού βίου του εργαζομένου δεν μπορεί να συνεπάγεται την απόλυτη απαγόρευση συλλογής και επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων από τον εργοδότη¹⁹.

Επομένως θα πρέπει να βρεθεί ένα «σημείο ισορροπίας» στο οποίο θα συναντώνται οι λειτουργικές ανάγκες μιας επιχείρησης και η προσωπικότητα του εργαζομένου μαζί με τα συμφέροντα του εργοδότη. Στο σημείο αυτό η επιχείρηση εξυπηρετείται με λειτουργικό σεβασμό της προσωπικότητας του εργαζομένου²⁰

5. ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

5.1 Αρχές που διέπουν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Οι γενικές αυτές αρχές είναι διατυπωμένες και στην Σύμβαση 108 του Συμβουλίου της Ευρώπης και από κει μεταφέρθηκαν στην οδηγία 95/46/EK, ενώ με διαφορετική διατύπωση περιλαμβάνονται και στις κατευθυντήριες αρχές για την προστασία δεδομένων και την διασυνοριακή ροή προσωπικών δεδομένων του ΟΟΣΑ, 1980. Κύρια οι αρχές αυτές πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά και όχι διαζευκτικά²¹.

Άρθρο 45 νόμου 4624/2019

1. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να:

α) υποβάλλονται σε σύννομη και δίκαιη επεξεργασία («νομιμότητα, αντικειμενικότητα και διαφάνεια»)

β) συλλέγονται για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και δεν υποβάλλονται σε επεξεργασία κατά τρόπο ασύμβατο προς τους σκοπούς αυτούς («περιορισμός του σκοπού»)

γ) είναι κατάλληλα, συναφή και όχι υπερβολικά σε σχέση με τους σκοπούς για τους οποίους υποβάλλονται σε επεξεργασία («ελαχιστοποίηση των δεδομένων»)

δ) είναι ακριβή και, όταν απαιτείται, επικαιροποιούνται, λαμβάνονται όλα τα εύλογα μέτρα που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις, τα οποία διασφαλίζουν τη χωρίς καθυστέρηση διαγραφή ή διόρθωση ανακριβών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, λαμβανομένων υπόψη των σκοπών της επεξεργασίας («ακρίβεια»)

ε) διατηρούνται σε μορφή που επιτρέπει τον προσδιορισμό της ταυτότητας των υποκειμένων των δεδομένων για χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο από αυτό που είναι αναγκαίο για την επίτευξη των σκοπών για τους οποίους υποβάλλονται σε επεξεργασία («περιορισμός της περιόδου αποθήκευσης»)

στ) υποβάλλονται σε επεξεργασία, κατά τρόπο που να εγγυάται τη δέουσα ασφάλειά τους, μεταξύ άλλων την προστασία από μη εγκεκριμένη ή παράνομη επεξεργασία ή τυχαία

¹⁹ Θεοδόσης Γ., Βασικές αρχές προστασίας... σελ.595

²⁰ Λαδάς Δ., Η προστασία της..., 2017, σελ. 162

²¹ Ιγγλεζάκης Ι., Ο Γενικός Κανονισμός..., 2018, σελ.63

απώλεια, καταστροφή ή φθορά, με χρήση κατάλληλων τεχνικών ή οργανωτικών μέτρων. («ακεραιότητα και εμπιστευτικότητα»)

2. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας, οφείλει να είναι σε θέση να αποδείξει την τήρηση των υποχρεώσεών του, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο. («λογοδοσία»)

Στην σύννομη και δίκαιη επεξεργασία έχουμε τις αρχές της νομιμότητας, αντικειμενικότητας και διαφάνειας που πρέπει να διέπουν την επεξεργασία σε σχέση με το υποκείμενο των δεδομένων. Σύμφωνα με την αρχή της νομιμότητας, η επεξεργασία οφείλει να γίνεται νομίμως, μπορεί δηλαδή να βασίζεται στην συγκατάθεση του υποκειμένου ή σε άλλους λόγους που προβλέπονται από τον νόμο. Σύμφωνα με την αρχή της θεμιτής επεξεργασίας, κυρίως ανάμεσα στην σχέση του υπεύθυνου επεξεργασίας και του υποκειμένου, οφείλει να υπάρχει διαφάνεια στην επεξεργασία και αυτό περιλαμβάνει το δικαίωμα ενημέρωσης του υποκειμένου και το δικαίωμα του την πρόσβαση στα δεδομένα.

Η αρχή του περιορισμού του σκοπού σημαίνει πως ο σκοπός πρέπει να είναι συγκεκριμένος, ρητός και σαφής και να είναι διατυπωμένος από την αρχή, δηλαδή από την στιγμή της συλλογής των δεδομένων. Επίσης τα δεδομένα που συλλέχθηκαν για συγκεκριμένο σκοπό δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν για περαιτέρω επεξεργασία, ασύμβατη με τον αρχικό σκοπό. Η μόνη εξαίρεση, που ρυθμίζεται ρητά στον Κανονισμό, είναι η περαιτέρω επεξεργασία για σκοπούς αρχειοθέτησης προς το δημόσιο συμφέρον ή σκοπούς επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας ή στατιστικούς σκοπούς (άρθρο 5, παρ.1, περ.β' ΓΚΠΔ)

Η αρχή της ελαχιστοποίησης των δεδομένων είναι έκφανση της αρχής της αναλογικότητας, το οποίο σημαίνει πως τα δεδομένα πρέπει να περιορίζονται στα ελάχιστα αναγκαία για τους σκοπούς της επεξεργασίας. Στην αρχή της ακρίβειας τα προσωπικά δεδομένα πρέπει να είναι ακριβή, να επικαιροποιούνται συχνά, ενώ θα πρέπει τα ανακριβή στοιχεία να διορθώνονται άμεσα ή να διαγράφονται.

Η αρχή του περιορισμού της περιόδου αποθήκευσης σημαίνει ότι τα δεδομένα πρέπει να αποθηκεύονται για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα που έχει οριστεί από την αρχή, σύμφωνα με τους σκοπούς της επεξεργασίας. Κατ' εξαίρεση μπορούν να αποθηκευτούν για μεγαλύτερο διάστημα, όταν επεξεργάζονται για σκοπούς αρχειοθέτησης επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας ή για στατιστικούς σκοπούς, όταν είναι αναγκαίο για το δημόσιο συμφέρον.

Μια καινούργια αρχή που εισάγει ο Κανονισμός είναι η αρχή της ακεραιότητας και εμπιστευτικότητας, σύμφωνα με την οποία η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων πρέπει να γίνεται με μέθοδο που εγγυάται την ασφάλεια και την προστασία τους από μη εξουσιοδοτημένη ή παράνομη επεξεργασία και απώλεια, φθορά ή καταστροφή τους. Τέλος η αρχή της λογοδοσίας ορίζει τις ευθύνες του υπεύθυνου επεξεργασίας, ότι δηλαδή πρέπει να λαμβάνει μέτρα για την συμμόρφωσή του με τις διατάξεις του Κανονισμού. Η αρχή αυτή εξειδικεύεται με το άρθρο 24 του ΓΚΠΔ²².

---

²² Ιγγλεζάκης Ι., Ο Γενικός Κανονισμός..., 2018, σελ. 63-67

5.2 Νομιμότητα της επεξεργασίας

ΓΚΠΔ άρθρο 6

Οι διατάξεις του συγκεκριμένου άρθρου εξειδικεύουν την αρχή της νομιμότητας της επεξεργασίας του άρθρου 5. Για να είναι νόμιμη λοιπόν η επεξεργασία πρέπει να ισχύει τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες διατάξεις:

«α) το υποκείμενο των δεδομένων έχει συναινέσει στην επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του για έναν ή περισσότερους συγκεκριμένους σκοπούς»,

Η συναίνεση ή συγκατάθεση του υποκειμένου είναι η ελεύθερη ένδειξη βουλήσεως, με την οποία το υποκείμενο των δεδομένων εκδηλώνει την συμφωνία του με δήλωση ή σαφή θετική ενέργεια για την επεξεργασία των δεδομένων του. Το σημαντικό είναι η ελεύθερη συγκατάθεση, το υποκείμενο δεν πρέπει να νοιώθει ότι εξαναγκάζεται ή ότι αν δεν συναινέσει θα έχει αρνητικές συνέπειες. Επιπρόσθετα οι προϋποθέσεις για την έγκυρη συγκατάθεση ρυθμίζονται στο άρθρο 7. Αναλυτικά :

1. Όταν η επεξεργασία βασίζεται σε συγκατάθεση, ο υπεύθυνος επεξεργασίας είναι σε θέση να αποδείξει ότι το υποκείμενο των δεδομένων συγκατατέθηκε για την επεξεργασία των δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα.

2. Εάν η συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων παρέχεται στο πλαίσιο γραπτής δήλωσης η οποία αφορά και άλλα θέματα, το αίτημα για συγκατάθεση υποβάλλεται κατά τρόπο ώστε να είναι σαφώς διακριτό από τα άλλα θέματα, σε κατανοητή και εύκολα προσβάσιμη μορφή, χρησιμοποιώντας σαφή και απλή διατύπωση. Κάθε τμήμα της δήλωσης αυτής το οποίο συνιστά παράβαση του παρόντος κανονισμού δεν είναι δεσμευτικό.

3. Το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να ανακαλέσει τη συγκατάθεσή του ανά πάσα στιγμή. Η ανάκληση της συγκατάθεσης δεν θίγει τη νομιμότητα της επεξεργασίας που βασίστηκε στη συγκατάθεση προ της ανάκλησής της. Πριν την παροχή της συγκατάθεσης, το υποκείμενο των δεδομένων ενημερώνεται σχετικά. Η ανάκληση της συγκατάθεσης είναι εξίσου εύκολη με την παροχή της.

4. Κατά την εκτίμηση κατά πόσο η συγκατάθεση δίνεται ελεύθερα, λαμβάνεται ιδιαιτέρως υπόψη κατά πόσο, μεταξύ άλλων, για την εκτέλεση σύμβασης, συμπεριλαμβανομένης της παροχής μιας υπηρεσίας, τίθεται ως προϋπόθεση η συγκατάθεση στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που δεν είναι αναγκαία για την εκτέλεση της εν λόγω σύμβασης.

Στις εργασιακές σχέσεις η ελεύθερη συγκατάθεση δεν μπορεί να εφαρμοστεί. Αν αρνηθεί ο εργαζόμενος να δώσει την συγκατάθεση του για επεξεργασία των δεδομένων του υπάρχει κίνδυνος απόλυσης ή και άλλων συνεπειών. Για αυτό τον λόγο και η ομάδα εργασίας του άρθρου 29 θεωρεί ότι η συγκατάθεση του εργαζομένου δεν θα πρέπει να είναι η βάση νόμιμης επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων στις εργασιακές σχέσεις.

Σύμφωνα επίσης με την αρχή της διαφάνειας πρέπει να παρέχονται στο υποκείμενο και οι εξής πληροφορίες:

- i. η ταυτότητα του υπευθύνου επεξεργασίας,

- ii. ο σκοπός καθεμιάς από τις πράξεις επεξεργασίας για τις οποίες ζητείται συγκατάθεση,
- iii. το είδος των δεδομένων που θα συλλεχθούν και θα χρησιμοποιηθούν,
- iv. η ύπαρξη του δικαιώματος ανάκλησης της συγκατάθεσης,
- v. πληροφορίες σχετικά με την χρήση των δεδομένων για αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων και
- vi. πληροφορίες σχετικά με τους ενδεχόμενους κινδύνους των διαβιβάσεων δεδομένων λόγω της απουσίας απόφασης επάρκειας και κατάλληλων εγγυήσεων²³

«β) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκτέλεση σύμβασης της οποίας το υποκείμενο των δεδομένων είναι συμβαλλόμενο μέρος ή για να ληφθούν μέτρα κατ' αίτηση του υποκειμένου των δεδομένων πριν από τη σύναψη σύμβασης»,

Εδώ καλύπτονται περιπτώσεις, όπως στον τομέα της απασχόλησης για τα στοιχεία που είναι απαραίτητα π.χ. για την πληρωμή του μισθού. Ανάλογα πριν την σύναψη σύμβασης, όταν ζητείται από κάποιον επαγγελματία να δώσει μια προσφορά για κάποια εργασία.

«γ) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τη συμμόρφωση με έννομη υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας»,

Σε αυτή την διάταξη η έννομη υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας αναφέρεται σε υποχρεώσεις π.χ. του εργοδότη απέναντι στους ασφαλιστικούς φορείς και θα πρέπει να υποβάλλει στοιχεία μισθοδοσίας ή ΑΜΚΑ των εργαζομένων του.

«δ) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τη διαφύλαξη ζωτικού συμφέροντος του υποκειμένου των δεδομένων ή άλλου φυσικού προσώπου»,

Για την συγκεκριμένη διάταξη πρέπει να συντρέχει εξαιρετικά σοβαρός λόγος, καθώς επίσης και ότι η επεξεργασία δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί με άλλον τρόπο.

«ε) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας»,

Σε αυτή την διάταξη την επεξεργασία διενεργεί υπεύθυνος επεξεργασίας σε δημόσια εξουσία ή έργο δημοσίου συμφέροντος, όπως για παράδειγμα σε δημόσιο ασφαλιστικό οργανισμό όπου η δημόσια αρχή επεξεργάζεται δεδομένα υγείας των υποκειμένων.

«στ) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τους σκοπούς των έννομων συμφερόντων που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τρίτος, εκτός εάν έναντι των συμφερόντων αυτών υπερισχύει το συμφέρον ή τα θεμελιώδη δικαιώματα και οι ελευθερίες του υποκειμένου των δεδομένων που επιβάλλουν την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ιδίως εάν το υποκείμενο των δεδομένων είναι παιδί»,

Την στάθμιση των συμφερόντων σε αυτή την περίπτωση οφείλει να την κάνει ο υπεύθυνος επεξεργασίας.

---

²³ Ομάδα εργασίας του άρθρου 29, Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη συγκατάθεση, σελ.16

Το στοιχείο στ) του πρώτου εδαφίου δεν εφαρμόζεται στην επεξεργασία που διενεργείται από δημόσιες αρχές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

5.3 Δικαιώματα εργαζομένων

Τα δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων είναι κατ' επέκταση και δικαιώματα των εργαζομένων. Στο ελληνικό Σύνταγμα προβλέπεται πλέον με το άρθρο 9Α το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, χωρίς όμως να προσδιορίζει επακριβώς τα δικαιώματα αυτά. Στον νέο όμως Κανονισμό τα δικαιώματα καθορίζονται και μάλιστα αποτελούν ένα από τα βασικά «συστατικά» του, ενδυναμώνονται και με αυτό τον γνώμονα μπαίνουν και νέα δικαιώματα, όπως το δικαίωμα στη λήθη, το δικαίωμα αντίταξης στην δημιουργία προφίλ και το δικαίωμα στην φορητότητα. Σαν βάση τα δικαιώματα αυτά πηγάζουν από τον ΧΘΕΕ, από το άρθρο 8 παρ.2 όπου και κατοχυρώνεται το δικαίωμα πρόσβασης και διόρθωσης. Στον ΓΚΠΔ τα δικαιώματα χωρίζονται σε 5 τμήματα

- Διαφάνεια και Ρυθμίσεις
- Ενημέρωση και πρόσβαση σε Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα
- Διόρθωση και διαγραφή
- Δικαίωμα εναντίωσης και αυτοματοποιημένη ατομική λήψη αποφάσεων και
- Περιορισμοί

Το κάθε τμήμα αποτελείται από κάποια άρθρα που τα απαρτίζουν

- Στο πρώτο τμήμα, Διαφάνεια και Ρυθμίσεις περιλαμβάνεται το άρθρο 12 «Διαφανής ενημέρωση, ανακοίνωση και ρυθμίσεις για την άσκηση των δικαιωμάτων του υποκειμένου των δεδομένων». Σε αυτό περιγράφονται οι υποχρεώσεις του υπευθύνου επεξεργασία προκειμένου να ενημερώνονται και να έχουν πρόσβαση στα δεδομένα τους τα υποκείμενα, όπως είναι το δικαίωμα διόρθωσης, διαγραφής, φορητότητας, εναντίωσης ή και η ενημέρωση ενδεχόμενης παραβίασης των δεδομένων. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει ακόμη να δίνει αυτές τις απαντήσεις σε εύλογο χρονικό διάστημα, ορίζεται στον ΓΚΠΔ ένας μήνας, εκτός αν συντρέχουν συγκεκριμένοι λόγοι, π.χ. μεγάλος αριθμός αιτημάτων, οπότε και η προθεσμία παρατείνεται 2 ακόμη μήνες. Οι πληροφορίες αυτές παρέχονται ατελώς, με εξαίρεση περιπτώσεις προδήλως αβάσιμων αιτημάτων ή υπερβολικών και επαναλαμβανόμενων και δίνει την ευχέρεια στους υπεύθυνους να ζητήσουν ποσό για τα διοικητικά τους έξοδα ή να αρνηθούν να δώσουν συνέχεια στο αίτημα.
- Στο δεύτερο τμήμα, «Ενημέρωση και πρόσβαση σε Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» περιλαμβάνονται τα άρθρα 13-15. Στα δύο πρώτα άρθρα περιγράφονται οι πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται στον υποκείμενο των δεδομένων είτε τα δεδομένα έχουν συλλεγεί από το υποκείμενο, είτε όχι. Τα στοιχεία που πρέπει να παρέχονται στο υποκείμενο είναι τα εξής: η ταυτότητα και τα στοιχεία του υπεύθυνου επεξεργασίας, του υπεύθυνου προστασίας δεδομένων, τους σκοπούς της επεξεργασίας και την νομική βάση της επεξεργασίας, τα έννομα συμφέροντα του υπευθύνου επεξεργασίας εάν αυτή βασίζεται στο άρθρο 6 παρ.1, τους αποδέκτες των δεδομένων εάν υπάρχουν και τέλος αν υπάρχει η πρόθεση για την διαβίβαση των δεδομένων σε τρίτη χώρα ή διεθνή οργανισμό. Επίσης για την θεμιτή και

διαφανή επεξεργασία ο υπεύθυνος επεξεργασίας παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων και επιπλέον πληροφορίες, αυτές αφορούν: το χρονικό διάστημα αποθήκευσης των δεδομένων, το δικαίωμα πρόσβασης για διόρθωση ή διαγραφή των δεδομένων, την ανάκληση της συγκατάθεσης, το δικαίωμα καταγγελίας σε εποπτική αρχή, την ύπαρξη αυτοματοποιημένης λήψης αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτιση προφίλ. Όλες αυτές οι πληροφορίες παρέχονται τον χρόνο συλλογής των δεδομένων, ενώ στην περίπτωση που τα δεδομένα δεν έχουν συλλεγεί από το υποκείμενο τα χρονικά όρια ορίζονται είτε το αργότερο σε ένα μήνα, είτε κατά την πρώτη επικοινωνία, είτε όταν γνωστοποιούνται για πρώτη φορά σε άλλο αποδέκτη. Εξαιρέσεις εφαρμόζονται όταν: το υποκείμενο διαθέτει ήδη τις πληροφορίες, όταν η πληροφόρηση είναι αδύνατη ή απαιτεί δυσανάλογη προσπάθεια, όταν η συλλογή των δεδομένων προβλέπεται ρητώς από το δίκαιο της Ένωσης ή του κράτους μέλους στο οποίο ανήκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή όταν τα δεδομένα πρέπει να παραμείνουν εμπιστευτικά.

Στο τρίτο άρθρο ρυθμίζεται το δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου για το αν τα προσωπικά του δεδομένα υφίστανται επεξεργασία ή όχι και αν τούτο συμβαίνει πρέπει να του παρέχονται οι εξής πληροφορίες: ο σκοπός της επεξεργασίας, οι σχετικές κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, οι αποδέκτες που κοινολογήθηκαν ή πρόκειται να κοινολογηθούν τα δεδομένα, ιδίως όταν πρόκειται για τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς, το χρονικό διάστημα της αποθήκευσης, το δικαίωμα υποβολής αιτήματος για διόρθωση ή διαγραφή δεδομένων ή περιορισμό της επεξεργασίας ή δικαιώματος αντίταξης στην επεξεργασία, το δικαίωμα υποβολής καταγγελίας σε εποπτική αρχή, την προέλευση των δεδομένων εάν δεν προέρχονται από το υποκείμενο, την ύπαρξη αυτοματοποιημένης λήψης αποφάσεων συμπεριλαμβανομένης και της κατάρτισης προφίλ. Τέλος το υποκείμενο έχει το δικαίωμα να ζητήσει αντίγραφο των δεδομένων προς επεξεργασία ατελώς, για επιπλέον αντίγραφα μπορεί να ζητηθεί εύλογο κόστος για τα διοικητικά έξοδα.

- Στο τρίτο τμήμα, «Διόρθωση και διαγραφή» περιλαμβάνονται 5 άρθρα, από το 16-20. Το άρθρο 16 προβλέπει την δυνατότητα του υποκειμένου να απαιτήσει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας τη διόρθωση ανακριβών δεδομένων που το αφορούν, επίσης έχει το δικαίωμα να απαιτήσει τη συμπλήρωση ελλιπών δεδομένων, μέσω συμπληρωματικής δήλωσης.

Το άρθρο 17 κατοχυρώνει το δικαίωμα διαγραφής (δικαίωμα στη λήθη), δηλαδή το υποκείμενο των δεδομένων έχει το δικαίωμα να ζητήσει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας τη διαγραφή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται να διαγράψει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, εάν ισχύει ένας από τους ακόλουθους λόγους: τα δεδομένα δεν είναι πλέον απαραίτητα, το υποκείμενο των δεδομένων ανακαλεί την συγκατάθεσή του, το υποκείμενο των δεδομένων αντιτίθεται στην επεξεργασία, τα δεδομένα επεξεργάστηκαν παρανόμως, τα δεδομένα πρέπει να διαγραφούν για να τηρηθεί νομική υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας βάσει του ενωσιακού δικαίου ή δικαίου κράτους μέλους, τα δεδομένα έχουν συλλεχθεί σε σχέση με την προσφορά υπηρεσιών της κοινωνίας των πληροφοριών από παιδί. Τα παραπάνω δεν εφαρμόζονται όταν όμως η επεξεργασία είναι απαραίτητη για λόγους όπως την άσκηση του δικαιώματος ελευθερίας της έκφρασης και του δικαιώματος στην ενημέρωση, για την τήρηση νομικής υποχρέωσης που επιβάλλει την επεξεργασία βάσει του δικαίου της Ένωσης ή του δικαίου κράτους μέλους στο οποίο

υπάγεται ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο της επεξεργασίας, για λόγους δημόσιου συμφέροντος στον τομέα της δημόσιας υγείας, για σκοπούς αρχειοθέτησης προς το δημόσιο συμφέρον, για σκοπούς επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας ή για στατιστικούς σκοπούς και τέλος για την θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων.

Τα άρθρα 18 και 19 αναφέρουν τους περιορισμούς του δικαιώματος διαγραφής, συγκεκριμένα στο άρθρο 18 αναφέρεται στο δικαίωμα του υποκειμένου για περιορισμό της επεξεργασίας όταν αμφισβητείται η ακρίβεια των προσωπικών δεδομένων, η επεξεργασία είναι παράνομη, τα δεδομένα απαιτούνται από το υποκείμενο για την θεμελίωση νομικών του αξιώσεων ή το υποκείμενο των δεδομένων έχει αντιρρήσεις για την επεξεργασία. Στο άρθρο 19 προβλέπεται η υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας για κάθε διόρθωση ή διαγραφή προσωπικών δεδομένων ή περιορισμό επεξεργασίας σε κάθε αποδέκτη στον οποίο γνωστοποιήθηκαν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, εκτός εάν αυτό αποδεικνύεται ανέφικτο ή εάν συνεπάγεται δυσανάλογη προσπάθεια. Στο τελευταίο άρθρο αυτού του τμήματος, το άρθρο 20, ορίζει το νέο δικαίωμα, αυτό της φορητότητας των δεδομένων, στο οποίο το υποκείμενο των δεδομένων έχει το δικαίωμα να λαμβάνει τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, και τα οποία έχει παράσχει σε υπεύθυνο επεξεργασίας, σε δομημένο, κοινώς χρησιμοποιούμενο και αναγνώσιμο από μηχανήματα μορφότυπο, καθώς και το δικαίωμα να διαβιβάζει τα εν λόγω δεδομένα σε άλλον υπεύθυνο επεξεργασίας χωρίς αντίρρηση από τον υπεύθυνο επεξεργασίας στον οποίο παρασχέθηκαν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όταν η επεξεργασία βασίζεται σε συγκατάθεση και διενεργείται με αυτοματοποιημένα μέσα. Το υποκείμενο των δεδομένων έχει το δικαίωμα να ζητά την απευθείας διαβίβαση των δεδομένων του από έναν υπεύθυνο επεξεργασίας σε άλλον, σε περίπτωση που αυτό είναι τεχνικά εφικτό. Το εν λόγω δικαίωμα δεν ισχύει για την επεξεργασία που είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας.

- Στο τέταρτο τμήμα, «Δικαίωμα εναντίωσης και αυτοματοποιημένη ατομική λήψη αποφάσεων» συμπεριλαμβάνονται 2 άρθρα, το 21 και το 22. Στο άρθρο 21 το υποκείμενο των δεδομένων δικαιούται να αντιτάσσεται, ανά πάσα στιγμή και για λόγους που σχετίζονται με την ιδιαίτερη κατάστασή του, στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, όταν η επεξεργασία γίνεται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας, όπως και αν η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την ικανοποίηση των έννομων συμφερόντων του υπευθύνου επεξεργασίας. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν υποβάλλει πλέον τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σε επεξεργασία, εκτός εάν ο ίδιος καταδείξει επιτακτικούς και νόμιμους λόγους για την επεξεργασία οι οποίοι υπερσχύουν των συμφερόντων, των δικαιωμάτων και των ελευθεριών του υποκειμένου των δεδομένων ή για τη θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων.

Όσον αφορά την επεξεργασία για σκοπούς απευθείας εμπορικής προώθησης το υποκείμενο των δεδομένων δικαιούται να αντιταχθεί ανά πάσα στιγμή στην επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν για την εν λόγω εμπορική προώθηση, περιλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ, εάν σχετίζεται με αυτήν την απευθείας εμπορική προώθηση. Με βάση αυτό το δικαίωμα

τα προσωπικά δεδομένα δεν υποβάλλονται πλέον σε επεξεργασία για τους σκοπούς αυτούς. Η ενημέρωση αυτού του δικαιώματος πρέπει να γίνει το αργότερο κατά την πρώτη επικοινωνία με το υποκείμενο, με σαφήνεια και χωριστά από οποιαδήποτε άλλη πληροφορία. Το υποκείμενο μπορεί να αντιταχθεί και με αυτοματοποιημένα μέσα. Τέλος όταν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υφίστανται επεξεργασία για σκοπούς επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας ή για στατιστικούς σκοπούς το υποκείμενο των δεδομένων δικαιούται να αντιταχθεί, για λόγους που σχετίζονται με την ιδιαίτερη κατάστασή του, στην επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, εκτός εάν η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκτέλεση καθήκοντος που ασκείται για λόγους δημόσιου συμφέροντος.

- Στο πέμπτο και τελευταίο τμήμα, τους «Περιορισμούς», περιλαμβάνεται το άρθρο 23. Οι περιορισμοί πρέπει να σέβονται την ουσία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών και να συνιστούν αναγκαίο και αναλογικό μέτρο σε μια δημοκρατική κοινωνία για τη διασφάλιση: της ασφάλειας του κράτους, της εθνικής άμυνας, της δημόσιας ασφάλειας, της πρόληψης, της διερεύνησης, της ανίχνευσης ή της δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων, περιλαμβανομένης της προστασίας από απειλές κατά της δημόσιας ασφάλειας και της πρόληψης αυτών, άλλων σημαντικών στόχων γενικού δημόσιου συμφέροντος της Ένωσης ή κράτους μέλους, ιδίως σημαντικού οικονομικού ή χρηματοοικονομικού συμφέροντος της Ένωσης ή κράτους μέλους, συμπεριλαμβανομένων των νομισματικών, δημοσιονομικών και φορολογικών θεμάτων, της δημόσιας υγείας και της κοινωνικής ασφάλισης, της προστασίας της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης και των δικαστικών διαδικασιών, της πρόληψης, της διερεύνησης, της ανίχνευσης και της δίωξης παραβάσεων δεοντολογίας σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα, ης παρακολούθησης, της επιθεώρησης ή της κανονιστικής λειτουργίας που συνδέεται, έστω περιστασιακά, με την άσκηση δημόσιας εξουσίας στις περιπτώσεις που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως ε) και ζ), της προστασίας του υποκειμένου των δεδομένων ή των δικαιωμάτων και των ελευθεριών τρίτων και της εκτέλεσης αστικών αξιώσεων.

Τα προαναφερθέντα νομοθετικά μέτρα πρέπει να περιέχουν συγκεκριμένες διατάξεις όπως: τους σκοπούς της επεξεργασίας ή τις κατηγορίες επεξεργασίας, τις κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, το πεδίο εφαρμογής των περιορισμών που επιβλήθηκαν, τις εγγυήσεις για την πρόληψη καταχρήσεων ή παράνομης πρόσβασης ή διαβίβασης, την ειδική περιγραφή του υπευθύνου επεξεργασίας ή των κατηγοριών των υπευθύνων επεξεργασίας, τις περιόδους αποθήκευσης και τις ισχύουσες εγγυήσεις, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση, το πεδίο εφαρμογής και τους σκοπούς της επεξεργασίας ή τις κατηγορίες επεξεργασίας, τους κινδύνους για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων και το δικαίωμα των υποκειμένων των δεδομένων να ενημερώνονται σχετικά με τον περιορισμό, εκτός εάν αυτό μπορεί να αποβεί επιζήμιο για τους σκοπούς του περιορισμού.

5.4 Η ευθύνη του εργοδότη

Η ευθύνη του εργοδότη ταυτίζεται με την αυτή του υπεύθυνου επεξεργασίας, αφού στις εργασιακές σχέσεις υπεύθυνος για την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων είναι ο ίδιος ο εργοδότης, οπότε και οι υποχρεώσεις και οι κυρώσεις είναι οι ίδιες.

Οι υποχρεώσεις του εργοδότη(ως υπευθύνου επεξεργασίας) απορρέουν και από τον ΓΚΠΔ αλλά και από τον Ν.4624/2019. Η πρώτη υποχρέωση σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ είναι: **Ευθύνη του υπευθύνου επεξεργασίας** (άρθρο 24 ΓΚΠΔ)

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας εφαρμόζει κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα προκειμένου να διασφαλίζει και να μπορεί να αποδεικνύει ότι η επεξεργασία διενεργείται σύμφωνα με τον κανονισμό, αυτά τα πράττει λαμβάνοντας υπόψη τη φύση, το πεδίο εφαρμογής, το πλαίσιο και τους σκοπούς της επεξεργασίας, καθώς και τους κινδύνους διαφορετικής πιθανότητας επέλευσης και σοβαρότητας για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων. Επίσης οφείλει να τηρεί εγκεκριμένο κώδικα δεοντολογίας ή εγκεκριμένο μηχανισμό πιστοποίησης, ως στοιχείο για την απόδειξη της συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις του.

Προστασία δεδομένων από τον σχεδιασμό και εξ' ορισμού (άρθρο 69 Ν.4624/2019)

Κατά τον καθορισμό των μέσων επεξεργασίας όσο και κατά τον χρόνο της επεξεργασίας, λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την εφαρμογή των αρχών προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ώστε να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τις νομικές απαιτήσεις και την προστασία των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας λαμβάνει υπόψη την κατάσταση της τεχνολογίας, το κόστος εφαρμογής και τη φύση, το πεδίο εφαρμογής, το πλαίσιο και τους σκοπούς της επεξεργασίας, καθώς και τους κινδύνους διαφορετικής πιθανότητας και σοβαρότητας για τα προστατευόμενα έννομα συμφέροντα του υποκειμένου των δεδομένων της επεξεργασίας. Ειδικότερα, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υποβάλλονται σε επεξεργασία και τα συστήματα επεξεργασίας επιλέγονται και σχεδιάζονται σύμφωνα με την αρχή της ελαχιστοποίησης. Τα δεδομένα Προσωπικού Χαρακτήρα καθίστανται ανώνυμα ή ψευδωνυμοποιούνται όσο το δυνατόν ταχύτερα, στο μέτρο του δυνατού, σύμφωνα με τον σκοπό της επεξεργασίας. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας εφαρμόζει τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για να διασφαλίσει ότι, εξ ορισμού, υφίστανται επεξεργασία μόνο τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που είναι αναγκαία για κάθε συγκεκριμένο σκοπό της επεξεργασίας. Αυτό ισχύει για τον αριθμό των συλλεγόμενων δεδομένων, την έκταση της επεξεργασίας τους, την περίοδο αποθήκευσής τους και την προσβασιμότητα τους. Ειδικότερα, τα μέτρα πρέπει να διασφαλίζουν ότι, εξ ορισμού, τα δεδομένα δεν γίνονται προσπελάσιμα με αυτοματοποιημένα μέσα σε αόριστο αριθμό προσώπων.

Τήρηση αρχείων των δραστηριοτήτων επεξεργασίας (άρθρο 68 Ν.4624/2019)

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να τηρεί αρχείο για όλες τις κατηγορίες δραστηριοτήτων επεξεργασίας που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά του. Το αρχείο περιλαμβάνει τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία και τα στοιχεία επικοινωνίας του υπεύθυνου επεξεργασίας και, κατά περίπτωση, οποιουδήποτε από κοινού υπεύθυνου επεξεργασίας και ΥΠΔ

β) τους σκοπούς της επεξεργασίας

γ) τις κατηγορίες αποδεκτών στους οποίους γνωστοποιήθηκαν ή πρόκειται να γνωστοποιηθούν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, περιλαμβανομένων των αποδεκτών σε τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς

δ) περιγραφή των κατηγοριών υποκειμένων των δεδομένων και των κατηγοριών δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

ε) όπου συντρέχει περίπτωση, τη χρήση κατάρτισης προφίλ

στ) όταν συντρέχει περίπτωση, τις κατηγορίες διαβιβάσεων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς τρίτη χώρα ή διεθνή οργανισμό

ζ) αναφορά της νομικής βάσης της επεξεργασίας

η) τις προβλεπόμενες προθεσμίες για τη διαγραφή των διαφόρων κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ή για την επανεξέταση της ανάγκης διαγραφής τους και

θ) γενική περιγραφή των τεχνικών και οργανωτικών μέτρων ασφαλείας του άρθρου 62

όλα αυτά συμπληρώνονται με το άρθρο 30 του ΓΚΠΔ όπου αναφέρεται επιπροσθέτως:

Οι υποχρεώσεις που αναφέρονται δεν ισχύουν για επιχείρηση ή οργανισμό που απασχολεί λιγότερα από 250 άτομα, εκτός εάν η διενεργούμενη επεξεργασία ενδέχεται να προκαλέσει κίνδυνο για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες του υποκειμένου των δεδομένων, η επεξεργασία δεν είναι περιστασιακή ή η επεξεργασία περιλαμβάνει ειδικές κατηγορίες δεδομένων ή επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα.

Ασφάλεια επεξεργασίας (άρθρο 62 Ν.4624/2019)

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας και ο εκτελών την επεξεργασία, λαμβανομένων υπόψη της διαθέσιμης τεχνολογίας, του κόστους υλοποίησης, της φύσης, του πεδίου εφαρμογής, των περιστάσεων και των σκοπών της επεξεργασίας, καθώς και της πιθανότητας και σοβαρότητας των κινδύνων επεξεργασίας για τα υποκείμενα των δεδομένων, λαμβάνουν τα απαραίτητα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για να διασφαλίσουν ένα επίπεδο ασφάλειας κατάλληλο για τον κίνδυνο κατά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ιδίως όσον αφορά την επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Τα μέτρα αυτά μπορεί να περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων την ψευδωνυμοποίηση και την κρυπτογράφηση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, εφόσον τα εν λόγω μέσα είναι δυνατά για τους σκοπούς της επεξεργασίας. Τα μέτρα πρέπει να διασφαλίζουν:

α) την εμπιστευτικότητα, ακεραιότητα, διαθεσιμότητα και ανθεκτικότητα των συστημάτων και υπηρεσιών που σχετίζονται με την επεξεργασία και

β) τη δυνατότητα να αποκατασταθεί έγκαιρα η διαθεσιμότητα και η πρόσβαση στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σε περίπτωση φυσικού ή τεχνικού συμβάντος.

Σε σχέση με την αυτοματοποιημένη επεξεργασία, ο υπεύθυνος επεξεργασίας και ο εκτελών την επεξεργασία, μετά από αξιολόγηση των κινδύνων, εφαρμόζουν μέτρα που έχουν ως σκοπό:

α) την απαγόρευση της πρόσβασης μη εξουσιοδοτημένων προσώπων σε εξοπλισμό που χρησιμοποιείται για την επεξεργασία (έλεγχος πρόσβασης σε εξοπλισμό)

β) την αποτροπή της μη εξουσιοδοτημένης ανάγνωσης, αντιγραφής, τροποποίησης ή αφαίρεσης μέσω αποθήκευσης (έλεγχος μέσω αποθήκευσης)

γ) την αποτροπή της μη εξουσιοδοτημένης εισαγωγής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και του μη εξουσιοδοτημένου ελέγχου, τροποποίησης ή διαγραφής αποθηκευμένων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (έλεγχος αποθήκευσης)

δ) την αποτροπή της χρήσης συστημάτων αυτοματοποιημένης επεξεργασίας από μη εξουσιοδοτημένα πρόσωπα που χρησιμοποιούν εξοπλισμό επικοινωνίας δεδομένων (έλεγχος χρηστών)

ε) την εξασφάλιση ότι πρόσωπα που είναι εξουσιοδοτημένα να χρησιμοποιούν ένα σύστημα αυτοματοποιημένης επεξεργασίας έχουν πρόσβαση μόνο σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που καλύπτει η εξουσιοδότησή τους (έλεγχος πρόσβασης στα δεδομένα)

στ) την εξασφάλιση ότι είναι δυνατόν να επαληθευτεί και εξακριβωθεί σε ποιους φορείς διαβιβάστηκαν ή διατέθηκαν ή ενδέχεται να διαβιβαστούν ή να διατεθούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα με τη χρήση εξοπλισμού επικοινωνίας δεδομένων (έλεγχος επικοινωνίας)

ζ) την εξασφάλιση ότι είναι δυνατόν να επαληθευτεί και να εξακριβωθεί εκ των υστέρων ποια δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα εισήχθησαν σε συστήματα αυτοματοποιημένης επεξεργασίας, καθώς και πότε και από ποιόν (έλεγχος εισαγωγής)

η) την αποτροπή της μη εξουσιοδοτημένης ανάγνωσης, αντιγραφής, τροποποίησης ή διαγραφής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά τις διαβιβάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ή κατά τη μεταφορά μέσω αποθήκευσης δεδομένων (έλεγχος διαβίβασης)

θ) την εξασφάλιση ότι η λειτουργία των εγκαταστημένων συστημάτων μπορεί να αποκατασταθεί σε περίπτωση διακοπής της (αποκατάσταση)

ι) την εξασφάλιση ότι οι λειτουργίες του συστήματος εκτελούνται, ότι η εμφάνιση σφαλμάτων στις λειτουργίες αναφέρεται χωρίς υπαίτια καθυστέρηση (αξιοπιστία) και ότι τα αποθηκευμένα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα παραμένουν αναλλοίωτα σε περίπτωση δυσλειτουργίας του συστήματος (ακεραιότητα)

ια) την εξασφάλιση ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που υποβάλλονται σε επεξεργασία για λογαριασμό του υπεύθυνου επεξεργασίας μπορούν να υποβληθούν σε επεξεργασία μόνο σύμφωνα με τις οδηγίες του υπεύθυνου επεξεργασίας (έλεγχος επεξεργασίας)

ιβ) την εξασφάλιση ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα προστατεύονται από απώλεια και καταστροφή (έλεγχος της διαθεσιμότητας)

ιγ) την εξασφάλιση ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται για διαφορετικούς σκοπούς μπορούν να υποβληθούν σε επεξεργασία με οργανωτικό ή χωροταξικό διαχωρισμό (δυνατότητα διαχωρισμού)

Γνωστοποίηση παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο υποκείμενο των δεδομένων (άρθρο 64 Ν.4624/2019)

Όταν η παραβίαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ενδέχεται να προκαλέσει σημαντικό κίνδυνο για τα προστατευόμενα έννομα συμφέροντα φυσικού προσώπου, ο

υπεύθυνος επεξεργασίας γνωστοποιεί αμέσως στο υποκείμενο των δεδομένων το περιστατικό. Κατά τη γνωστοποίηση στο υποκείμενο των δεδομένων, περιγράφεται κατά τρόπο εύληπτο και σαφή η φύση της παραβίασης και αναφέρεται τουλάχιστον το ονοματεπώνυμο και τα στοιχεία επικοινωνίας του υπεύθυνου προστασίας δεδομένων ή άλλου σημείου επικοινωνίας, από το οποίο μπορούν να αντληθούν περισσότερες πληροφορίες, περιγραφή των συνεπειών που ενδέχεται να έχει η παραβίαση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και περιγραφή των μέτρων που λαμβάνονται ή προτείνεται να ληφθούν από τον υπεύθυνο επεξεργασίας για την αντιμετώπιση της παραβίασης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και για την άμβλυνση ενδεχόμενων δυσμενών συνεπειών της.

Γνωστοποίηση στο υποκείμενο των δεδομένων δεν απαιτείται, εφόσον πληρούνται οποιοσδήποτε από τους παρακάτω όρους:

α) ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει λάβει τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα ασφαλείας και έχει εφαρμόσει τα μέτρα αυτά στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που θίγονται από την παραβίαση αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τα μέτρα, όπως η κρυπτογράφηση, μέσω της οποίας τα δεδομένα καθίσταται απρόσιτα σε μη εξουσιοδοτημένα πρόσωπα

β) ο υπεύθυνος επεξεργασίας έλαβε εκ των υστέρων μέτρα που διασφαλίζουν την προστασία έναντι της παραβίασης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ή

γ) απαιτούνται δυσανάλογες προσπάθειες. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να γίνεται δημόσια γνωστοποίηση ή να λαμβάνονται παρόμοια μέτρα, ώστε το υποκείμενο των δεδομένων να ενημερώνεται με εξίσου αποτελεσματικό τρόπο.

Σύμφωνα με τον νέο Κανονισμό οι κυρώσεις και τα πρόστιμα είναι κατά πολύ μεγαλύτερα και ο λόγος είναι η αποτροπή των παραβάσεων, με την λογική ότι αν κάποια εταιρεία ή κάποιος ιδιώτης θελήσει με τη παράβαση των κανονισμών να έχει κέρδος, το πρόστιμο να είναι κατά πολύ μεγαλύτερο από το κέρδος ώστε να είναι ταυτόχρονα αποτρεπτικό. Σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ τα διοικητικά πρόστιμα είναι δύο α) έως 10 000 000 EUR ή, σε περίπτωση επιχειρήσεων, έως το 2 % του συνολικού παγκόσμιου ετήσιου κύκλου εργασιών του προηγούμενου οικονομικού έτους, ανάλογα με το ποιο είναι υψηλότερο και β) έως 20 000 000 EUR ή, σε περίπτωση επιχειρήσεων, έως το 4 % του συνολικού παγκόσμιου ετήσιου κύκλου εργασιών του προηγούμενου οικονομικού έτους, ανάλογα με το ποιο είναι υψηλότερο.

Όσον αφορά στην εθνική νομοθεσία, οι κυρώσεις βασίζονται στην αλληλεπίδραση του εθνικού και ενωσιακού δικαίου. Σύμφωνα μάλιστα με τον ΓΚΠΔ στο άρθρο 83 παρ.7 «κάθε κράτος μέλος δύναται να καθορίζει τους κανόνες για το εάν και σε ποιο βαθμό διοικητικά πρόστιμα μπορεί να επιβάλλονται σε δημόσιες αρχές και φορείς που έχουν συσταθεί στο εν λόγω κράτος μέλος», καθώς επίσης στο άρθρο 84 παρ.1 «Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τους κανόνες σχετικά με τις άλλες κυρώσεις που επιβάλλονται για παραβάσεις του παρόντος κανονισμού, ιδίως για τις παραβάσεις που δεν αποτελούν αντικείμενο διοικητικών προστίμων δυνάμει του άρθρου 83, και λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλιστεί ότι εφαρμόζονται. Οι εν λόγω κυρώσεις είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές». Με αυτό τον γνώμονα ο Έλληνας νομοθέτης στον Ν.4624/2019 στο τμήμα VII Ευθύνη και Κυρώσεις περιλαμβάνει το άρθρο 80 που αναφέρεται στην αστική ευθύνη του υπευθύνου επεξεργασίας, το άρθρο 81 που αναφέρεται στις ποινικές κυρώσεις και το άρθρο 82 με τις διοικητικές κυρώσεις.

5.4.1 Οι ποινικές κυρώσεις είναι ίδιες με αυτές του άρθρου 38:

- Ποινή φυλάκισης μέχρι ενός έτους (1) για όποιον χωρίς δικαίωμα α) επεμβαίνει με οποιονδήποτε τρόπο σε σύστημα αρχειοθέτησης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, και με την πράξη του αυτή λαμβάνει γνώση των δεδομένων αυτών β) τα αντιγράφει, αφαιρεί, αλλιώνει, βλάπτει, συλλέγει, καταχωρεί, οργανώνει, διαρθρώνει, αποθηκεύει, προσαρμόζει, μεταβάλλει, ανακτά, αναζητεί πληροφορίες, συσχετίζει, συνδυάζει, περιορίζει, διαγράφει, καταστρέφει
- Ποινή φυλάκισης για όποιον χρησιμοποιεί, μεταδίδει, διαδίδει, κοινολογεί με διαβίβαση, διαθέτει, ανακοινώνει ή καθιστά προσιτά σε μη δικαιούμενα πρόσωπα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία απέκτησε σύμφωνα με την περίπτωση α' της παραγράφου 1 ή επιτρέπει σε μη δικαιούμενα πρόσωπα να λάβουν γνώση των δεδομένων αυτών
- Ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή έως εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ, εάν τα δεδομένα της προηγούμενης παραγράφου ανήκουν σε ειδική κατηγορία (φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, πολιτικά φρονήματα, θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις ή συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση, καθώς και γενετικά δεδομένα, βιομετρικά δεδομένα, δεδομένα που αφορούν την υγεία ή δεδομένα που αφορούν τη σεξουαλική ζωή φυσικού προσώπου ή τον γενετήσιο προσανατολισμό) ή δεδομένα που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα
- Με κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών τιμωρείται ο υπαίτιος των πράξεων των προηγούμενων παραγράφων, εάν είχε σκοπό να προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλον παράνομο περιουσιακό όφελος ή να προκαλέσει περιουσιακή ζημία σε άλλον ή να βλάψει άλλον και το συνολικό όφελος ή η συνολική ζημία υπερβαίνει το ποσό των εκατόν είκοσι χιλιάδων (120.000) ευρώ
- Επιβάλλεται κάθειρξη και χρηματική ποινή έως τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ εάν από τις πράξεις των παραγράφων 1 έως και 3 προκλήθηκε κίνδυνος για την ελεύθερη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος ή για την εθνική ασφάλεια

5.4.2 Οι διοικητικές κυρώσεις

Επιβάλλονται από την ΑΠΔΠΧ έπειτα από ειδικά αιτιολογημένη απόφασή της και ύστερα από προηγούμενη κλήση για παροχή εξηγήσεων των ενδιαφερομένων:

- Πρόστιμο έως δέκα εκατομμύρια (10.000.000) ευρώ για παραβάσεις των υποχρεώσεων του υπευθύνου επεξεργασίας και του εκτελούντος την επεξεργασία, για παραβάσεις των βασικών αρχών επεξεργασίας, των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων, της διαβίβασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε αποδέκτη σε τρίτη χώρα ή σε διεθνή οργανισμό, για μη συμμόρφωση προς εντολή ή προς προσωρινό ή οριστικό περιορισμό της επεξεργασίας ή προς αναστολή της κυκλοφορίας δεδομένων που επιβάλλει η ΑΠΔΠΧ. Επίσης για παραβάσεις των άρθρων 5,6,7,22,24,26,27 (πλήν της παραγράφου 7),28,31,32(παρ.1, περ.α') και 33-35 του Ν.4624/2019

Κατά τη λήψη απόφασης σχετικά με την επιβολή διοικητικού προστίμου, καθώς και για τον καθορισμό του ύψους αυτού, για κάθε εξατομικευμένη περίπτωση λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα:

α) η φύση, η βαρύτητα, η διάρκεια της παράβασης, η έκταση ή ο σκοπός της σχετικής επεξεργασίας, καθώς και ο αριθμός των υποκειμένων των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που έθιξε η παράβαση και το μέγεθος της ζημίας που αυτά υπέστησαν,

β) οποιεσδήποτε ενέργειες στις οποίες προέβη ο φορέας του δημόσιου τομέα, για να μετριάσει τη ζημία που υπέστησαν τα υποκείμενα των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα,

γ) τυχόν σχετικές προηγούμενες παραβάσεις του φορέα του δημόσιου τομέα,

δ) οι κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που θίγει η παράβαση,

ε) ο τρόπος με τον οποίο η Αρχή πληροφορήθηκε την παράβαση, ειδικότερα αν και κατά πόσο ο φορέας του δημόσιου τομέα κοινοποίησε την παράβαση και

στ) εάν έχουν ήδη διαταχθεί σε βάρος του φορέα του δημόσιου τομέα, για την ίδια παράβαση, τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 58 παράγραφος 2 του ΓΚΠΔ, ο βαθμός συμμόρφωσής του με αυτά.

Σε περίπτωση που ο φορέας του δημόσιου τομέα για τις ίδιες ή για συνδεδεμένες πράξεις επεξεργασίας, παραβιάζει περισσότερες διατάξεις του ΓΚΠΔ ή του παρόντος, το συνολικό ύψος του διοικητικού προστίμου δεν υπερβαίνει το ποσό που ορίζεται για τη βαρύτερη παράβαση.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το προοίμιο του ΓΚΠΔ αναφέρει: «Η συγκατάθεση δεν θα πρέπει να θεωρείται ότι δόθηκε ελεύθερα αν το υποκείμενο των δεδομένων δεν έχει αληθινή ή ελεύθερη επιλογή ή δεν είναι σε θέση να αρνηθεί ή να αποσύρει την συγκατάθεση του χωρίς να ζημιωθεί». Ενώ αρχικά υπήρχε αναφορά στις εργασιακές σχέσεις ως παράδειγμα προφανούς ανισορροπίας μεταξύ του υπευθύνου επεξεργασίας και του υποκειμένου των δεδομένων, στην τελική διατύπωση του Κανονισμού έχει απαλειφθεί²⁴.

Οι εργαζόμενοι και ακόμα περισσότερο οι υποψήφιοι εργαζόμενοι έχουν χαρακτηριστεί ως «αιχμάλωτος πληθυσμός» (captive population), διότι για να διατηρήσουν χωρίς πρόβλημα την εργασία τους ή προκειμένου να βρουν εργασία, έχουν μόνο μια επιλογή, να δώσουν συγκατάθεση για την συλλογή και επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων²⁵. Ουσιαστικά στις περισσότερες περιπτώσεις δεν είναι απαραίτητη ούτε η συγκατάθεσή τους, διότι η συλλογή και η επεξεργασία των απλών δεδομένων στις εργασιακές σχέσεις είναι νόμιμη και χωρίς την συγκατάθεση του εργαζομένου, καθώς εμπίπτει στις περισσότερες εξαιρέσεις που προβλέπει ο νόμος.

Σε διεθνές επίπεδο έχει εκφραστεί πολλές φορές η ανάγκη θέσπισης ειδικών προβλέψεων για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στον κλάδο του εργατικού δικαίου για να οριοθετηθούν τα αντικρουόμενα συμφέροντα των εργαζομένων- εργοδοτών. Αρχικά συντάχθηκαν πολλά νομικώς μη δεσμευτικά (soft-law) κείμενα²⁶, ώσπου ήρθε ο ΓΚΠΔ με ανοιχτό το δικαίωμα στο άρθρο 88 για εθνική νομοθεσία στον εργασιακό τομέα. Ένα δικαίωμα που μάλλον ο Έλληνας νομοθέτης δεν το χρησιμοποίησε όπως θα έπρεπε. Μόνο στο άρθρο 27 του Ν.4629/2019 γίνεται αναφορά για την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων στο πλαίσιο της εργασίας, χωρίς όμως να προσφέρει κάτι νέο.

Ο ΓΚΠΔ σε συνδυασμό με τον Ν.4629/2019 έχουν περιχαράκώσει πολύ καλά την προστασία των προσωπικών δεδομένων, όμως κατά την γνώμη μου στον τομέα των εργασιακών σχέσεων σαν κράτος ακόμα υστερούμε. Χρειάζεται μια πιο εξειδικευμένη νομοθεσία που να προστατεύει τον εργαζόμενο, που είναι από μόνος του λόγω της φύσης της εργασιακής σχέσης, «αιχμάλωτοι». Διότι όπως έχει επισημάνει και ο Joseph Joubert «το δίκαιο είναι το δίκαιο προστασίας του αδυνάτου».

---

²⁴ Μήτρου Λ., *Ιδιωτικότητα...*, 2017, σελ.149

²⁵ Simitis S., *Quatre hypotheses et quatre dilemmes*, 2002, σελ.89

²⁶ Θεοδόσης Γ., *Βασικές αρχές προστασίας...* σελ.593

7. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ο ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ

Βασ. Αραβαντινός, «Η προστασία των στοιχείων προσωπικού χαρακτήρα από την αθέμιτη επεξεργασία τους με ηλεκτρονικό υπολογιστή», εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα, 1997

Δούκα Β., «Η προστασία των προσωπικών δεδομένων στη σχέση εργασίας, ο ν. 2472/1997 και οι εργαζόμενοι», εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2011

Θεοδόσης Γ., «Βασικές αρχές προστασίας των προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων», Δίκαιο Επιχειρήσεων και εταιρειών, 592-604, 6/2006

Ιγγλεζάκης Ι., «Επιτήρηση και παρακολούθηση των ηλεκτρονικών επικοινωνιών στο χώρο εργασίας», ΔιΜΕΕ, 55-62, 1/2005

Ιγγλεζάκης Ι., «Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (Κανονισμός 2016/679)», εκδόσεις INTERACTIVE BOOKS, 2018

Κατευθυντήριες γραμμές του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων (ΕΣΠΔ) και της Ομάδας Εργασίας του άρθρου 29

Λαδάς Δ., «Η προστασία της προσωπικότητας του εργαζομένου», Επιθεώρησης Εργατικού Δικαίου, τόμος 76^{ος}, τεύχος 2, 157-168, 2017

Μήτρου Λ., «Ιδιωτικότητα, προσωπικά δεδομένα και εργασιακές σχέσεις», Επιθεώρησης Εργατικού Δικαίου, τόμος 76^{ος}, τεύχος 2, 137-156, 2017

Μίχος Σ., «Η επιτήρηση των επικοινωνιών μέσω internet στο χώρο εργασίας», εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2007

Παναγοπούλου-Κουτνατζή Φ., «Νόμος 4624/2019 και Εφαρμογή GDPR: Πολλά υποσχόμενος, αλλά παράλληλα καθυστερημένος», Σύνταγμα watch.gr, 2019

Παπαδημητρίου Κ. «Η χρησιμοποίηση οπτικο-ακουστικών μέσων στην επιχείρηση για την παρακολούθηση των εργαζομένων» εκδόσεις Επιθεώρησης Εργατικού Δικαίου, τόμος 45, τεύχος 4, 153-160, 1986

Παπαϊωάννου Α., «Ο έλεγχος από τον εργοδότη της ηλεκτρονικής αλληλογραφίας και της ενασχόλησης του μισθωτού με το διαδίκτυο», εκδόσεις Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, 2006

ο ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

Simitis S., Quatre hypotheses et quatre dilemmes, Droit Social 1/2002, σελ. 88

ο ΔΙΑΔΥΚΤΙΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

<http://www.dataprotection.gov.cy/>

<http://www.europarl.europa.eu/>

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL>

<https://www.dpa.gr/>

https://www.echr.coe.int/Documents/Handbook_data_protection_ELL.pdf

<https://www.lawspot.gr/>

<https://www.oecd.org/>